

STICHTING PENSIOENFONDS VAN DE KAS BANK

jaarverslag 2014

Jaarverslag 2014

Inhoudsopgave

Stichting Pensioenfonds van de KAS BANK	0
Woord vooraf	2
Karakteristieken van het Pensioenfonds	4
Structuur van het Pensioenfonds	5
Bestuurscommissies.....	6
Verslag van het Verantwoordingsorgaan	12
Verslag van het Bestuur	13
Ontwikkelingen binnen SPKB.....	15
Vooruitblik.....	30
Jaarrekening	31
Balans	32
Staat van baten en lasten.....	33
Kasstroomoverzicht	34
Toelichting behorende tot de jaarrekening	35
Balans per 31 december 2014	41
Staat van baten en lasten over 2014.....	52
Overige gegevens	56
Actuariële verklaring	57
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	59

Jaarverslag 2014**Woord vooraf**

De pensioensector, en dus ook Stichting Pensioenfonds van de KAS BANK (SPKB), kent een hectische periode en het is de verwachting dat deze hectiek voorlopig nog zal voortduren. Vooral de vele aanpassingen van de wet- en regelgeving, zowel vanuit de politiek als vanuit de toezichthouder (De Nederlandsche Bank) hebben grote impact gehad op de agenda, prioriteiten en middelen (capaciteit en geld) van de sector en zullen dat de komende periode blijven hebben. Positief is het initiatief van de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) om in 2014 via de Nationale Pensioendialoog de discussie over de toekomst van het Nederlandse pensioenstelsel te starten. Vele partijen uit de sector hebben een bijdrage geleverd aan deze dialoog om de hoge kwaliteit van het Nederlands pensioenstel ook voor de toekomst te behouden. De opvolging van de dialoog zal de komende periode bekend worden.

In dit verandergeweld zoeken wij als bestuur van SPKB voortdurend naar mogelijkheden om de kwaliteit, kosten en efficiency van de uitvoering van de pensioenregeling te verbeteren. In 2014 zijn wij met twee initiatieven gestart, te weten de selectie van een nieuwe pensioenadministrateur en het onderzoek (samen met drie andere pensioenfonds) naar de oprichting van een Algemeen Pensioenfonds (APF) in 2016. Vanaf 1 januari 2015 zal AZL de pensioenadministratie verzorgen, hiermee nemen we afscheid van Delta Lloyd Levensverzekeringen als partij die decennialang voor SPKB de pensioenadministratie heeft gevoerd. Het onderzoek naar de oprichting van een APF loopt voorspoedig en de overleggen met de andere drie partijen zijn constructief. Het is zeker nog geen gelopen race, maar de voortekenen zijn positief. Mocht dit initiatief succesvol blijken dan zal dat uiteindelijk leiden tot het einde van SPKB en de start van een pensioenfonds voor de financiële sector.

Met ingang van 1 januari 2015 is het nieuw Financieel Toetsingskader in werking getreden. Onder dit toetsingskader neemt de kans op verlaging van pensioenuitkeringen en -aanspraken af. De invoering vindt echter plaats in een periode waarin de rente historisch laag staat, zodat de buffers van SPKB gering zijn. Daardoor zal de kans op toeslagverlening de komende jaren zeer klein zijn, waardoor de pensioenen niet of slechts beperkt meebewegen met de inflatie. Daarnaast zorgt de aanpassing van het fiscale pensioenkader, het zogenaamde Witteveenkader, per 1 januari 2014 in algemene zin voor een lagere opbouw van pensioenen en daarmee tot een mogelijke versobering. Het is voor elke deelnemer dan ook steeds belangrijker om zich, ook al op jonge leeftijd, te verdiepen in de pensioenmaterie. Hoe eerder je begint met het onderzoeken van je financiële positie (dat is niet alleen pensioen, maar ook spaargeld, eigen huis) op pensioendatum hoe beter je in staat bent om aanvullende maatregelen te nemen.

Jaarverslag 2014

Voor jullie financiële planning en voor de interesse van het pensioentema vinden wij het als bestuur belangrijk dat wij jullie informeren over onder andere de ontwikkelingen binnen SPKB en de diverse mogelijkheden binnen de regeling. Wij informeren jullie onder meer via de PF Update en sinds mei 2015 ook via een nieuwe website. Met enige trots presenteren wij onze nieuwe website:

www.pensioenfondskasbank.nl.

Tenslotte een woord van dank voor al diegenen die hebben bijgedragen aan het functioneren van SPKB. Het bestuur heeft waardering voor hun inzet en deskundigheid. Met deze ondersteuning kunnen wij onze taken en verantwoordelijkheden uitvoeren. Het bestuur dankt bovendien de leden van de Visitatiecommissie en van het Verantwoordingsorgaan voor hun inzet, adviezen en werkzaamheden gedurende het afgelopen jaar.

In 2015 staan ons weer nieuwe uitdagingen te wachten. Wij hebben er alle vertrouwen in dat iedereen die zich dit jaar voor SPKB heeft ingezet, opnieuw en met veel energie bereid zal zijn om zich in te zetten voor de deelnemers van SPKB.

Namens het bestuur van Stichting Pensioenfonds van de KAS BANK

Mark Stoffels
voorzitter

Jaarverslag 2014**Karakteristieken van het Pensioenfonds****Profiel**

Stichting Pensioenfonds van de KAS BANK (hierna: SPKB), statutair gevestigd in Amsterdam, is opgericht op 8 december 1953. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41200423. SPKB is een ondernemingspensioenfonds en is aangesloten bij de Pensioenfederatie. De laatste statutenwijziging was op 30 juni 2014.

SPKB heeft tot doel het verstrekken of doen verstrekken van pensioenen en/of overige uitkeringen aan werknemers of gewezen werknemers van de aangesloten ondernemingen en aan hen nagelaten betrekkingen.

Het bestuur van SPKB heeft onderstaande missie, visie en kernwaarden gedefinieerd:

Missie

Op een professionele wijze uitvoeren van de pensioenregeling die KAS BANK heeft afgesloten met haar werknemers.

Visie

De pensioenwereld is volop in beweging. In deze wereld streeft het bestuur naar de optimale uitvoering van haar missie. Daarbij is de uitdaging te voldoen aan de bij de belanghebbenden gewekte verwachtingen.

Kernwaarden

Beheerst, efficiënt en transparant.

OrganisatieBestuur:

Werkgeversvertegenwoordigers	functie	einde zittingsperiode
M.R. Stoffels	voorzitter	2017
R. Buisman	plv. secretaris	2015
J.T. Stuker	lid	2019

Werknemersvertegenwoordigers	Functie	Einde zittingsperiode
R.W. Dieker	secretaris	2016
P.H. Valk-Noordbruis	plv. voorzitter	2018
J. Voskuilen (namens de gepensioeneerden)	lid	2020

Jaarverslag 2014
Verantwoordingsorgaan:

Werkgeversvertegenwoordiger	functie	Einde zittingsperiode
J.T. Bijker	voorzitter	2018
J.H. Bobeldijk		2017

Vertegenwoordiger van de gepensioneerden	functie	Einde zittingsperiode
H.A. Bolsenbroek		2016
N. van Leeuwen		2017

Werknemersvertegenwoordigers	functie	Einde zittingsperiode
M. Pover		2018
R.F. Kok		2016

Visitatiecommissie

	Einde zittingsperiode
A. Heuzinkveld	2018
P. Molenaar	2019
E.A.W.M. Uijen	2017

Compliance Officer

C.W.N. van Pruissen

Ambtelijk Secretaris

D.J. Bannet

Structuur van het Pensioenfonds
Bestuur

Het Bestuur van SPKB bestaat uit zes leden, drie werknemers- en drie werkgeversvertegenwoordigers. In juli 2014 is de heer De Wit, plaatsvervangend voorzitter van SPKB, bij KAS BANK uit dienst getreden en is daardoor ook uit het Bestuur van SPKB gegaan. Zijn plaats in het Bestuur is ingenomen door de heer Voskuilen als een afgevaardigde namens de gepensioneerden. Het plaatsvervangend voorzitterschap van het pensioenfonds is overgedragen aan mevrouw Valk-Noordbruis.

Verantwoordingsorgaan

Het Verantwoordingsorgaan en de Deelnemersraad zijn in 2014, conform de veranderde wetgeving, samen gegaan in één Verantwoordingsorgaan.

Het Verantwoordingsorgaan bestaat nu uit twee leden die door de werkgever zijn aangesteld, twee vertegenwoordigers van de werknemers en twee vertegenwoordigers van de gepensioneerde en inactieve deelnemers.

Het Bestuur van SPKB legt verantwoording af aan het Verantwoordingsorgaan over het beleid en de wijze waarop dit is uitgevoerd.

Jaarverslag 2014

Het Verantwoordingsorgaan is bevoegd jaarlijks een oordeel te geven over het handelen van het Bestuur aan de hand van: het jaarverslag en de jaarrekening en andere relevante informatie, waaronder, indien van toepassing, de bevindingen van de Visitatiecommissie, over het door het Bestuur uitgevoerde beleid, evenals over de beleidskeuzes voor de toekomst.

In dit jaarverslag is het oordeel van het Verantwoordingsorgaan opgenomen over 2014.

Het Bestuur heeft het Verantwoordingsorgaan actief geïnformeerd over onder meer de ontwikkeling in de financiële positie van SPKB, over de wijze waarop het Bestuur invulling geeft aan de wet versterking bestuur pensioenfondsen en over de visie van het Bestuur op de toekomst van SPKB.

Visitatiecommissie

De Visitatiecommissie is samengesteld uit onafhankelijke deskundigen met bestuurlijke ervaring. De commissie bestaat uit drie leden, de heren A. Heuzinkveld (Manager Human Resources Koninklijke Gazelle N.V. en voorzitter Pensioenfonds Koninklijke Gazelle), mr. E.A.W.M. Uijen (Algemeen directeur en uitvoerend bestuurder PME) en P. Molenaar RBA (Directeur van Allianz Global Investors).

De Visitatiecommissie is belast met het interne toezicht. Zij beoordeelt de wijze waarop SPKB wordt aangestuurd, de beleid- en bestuursprocedures en ook de risico's op de lange termijn. De Visitatiecommissie rapporteert aan het Bestuur. Het Bestuur bespreekt de rapportage van de Visitatiecommissie met het Verantwoordingsorgaan.

Het Bestuur en de Visitatiecommissie hebben in onderling overleg besloten om de visitatie te starten in maart 2015. De visitatie is dan ook nog onderhanden, waardoor de bevindingen van de Visitatiecommissie naar aanleiding van hun werkzaamheden niet in dit jaarverslag zijn opgenomen, maar in een later stadium op de website worden gepubliceerd. De bevindingen van de Visitatiecommissie uit de visitatie in 2014 zijn ook op de website te vinden.

Bestuurscommissies

Het Bestuur heeft commissies benoemd die het Bestuur ondersteunen bij de uitvoering van haar taken.

Jaarverslag 2014

Beleggingscommissie

De Beleggingscommissie bestaat uit twee bestuursleden, namelijk de heren J.T. Stuker (voorzitter) en M.R. Stoffels en een externe adviseur van Towers Watson B.V., de heer J. Molenaar. Zij worden ondersteund door twee medewerkers van KAS BANK.

De Beleggingscommissie doet tijdens vergaderingen van het voltallige Bestuur schriftelijk en/of mondeling verslag van haar activiteiten en van de beweegredenen achter haar adviezen aan het Bestuur.

SPKB heeft het vermogensbeheer van de beleggingen uitbesteed aan twee partijen, Delta Lloyd Asset Management N.V. (hierna DLAM) en BlackRock Institutional Trust Company (hierna BlackRock). DLAM is verantwoordelijk voor het vermogensbeheer van de matching portefeuille (afdekken renterisico) en Blackrock voor het vermogensbeheer van de return portefeuille. KAS BANK N.V. (hierna KAS BANK) verzorgt de afdekking van het valutarisico. SPKB heeft met de vermogensbeheerders afspraken gemaakt over de inrichting van de portefeuille en aan welke benchmark de behaalde beleggingsresultaten worden getoetst.

KAS BANK voert de beleggings- en financiële administratie, waardoor de beleggingen onafhankelijk van de vermogensbeheerders worden geadmistreerd en gewaardeerd. KAS BANK rapporteert periodiek aan SPKB onder meer over eventuele afwijkingen van de beleggingen met het aan de vermogensbeheerders verstrekte mandaat (compliance monitoring), over verschillen tussen de performance volgens de beleggingsadministratie en de vermogensbeheerders (performance measurement) en over de gelopen risico's in de portefeuille (ex post risicoanalyse).

In 2014 heeft de Beleggingscommissie zich onder meer bezig gehouden met:

- het voeren van een beleggingsbeleid ten opzichte van de strategische benchmark;
- het monitoren van de (risico's in de) beleggingsportefeuille;
- het monitoren van de kosten van vermogensbeheer en de transactiekosten; en
- het monitoren van de externe vermogensbeheerders.

Communicatiecommissie

De Communicatiecommissie bestaat uit twee leden, de heer R.W. Dieker, voorzitter, en mevrouw P.H. Valk-Noordbruis. Zij worden hierin ondersteund door twee medewerkers van KAS BANK. De Communicatiecommissie doet tijdens vergaderingen van het voltallige Bestuur schriftelijk en/of mondeling verslag van haar activiteiten. Zij legt voorgenomen communicatie ter accordering voor aan het Bestuur.

Jaarverslag 2014

De Communicatiecommissie heeft als doel het communicatiebeleid voor te bereiden en sturing te geven aan de uitvoering hiervan. In het communicatiebeleidsplan staat het algemene communicatiebeleid beschreven en wordt aangegeven welke communicatiemiddelen hiervoor worden ingezet. In dit plan wordt ook gewaarborgd dat SPKB alle wettelijke informatieverplichtingen nakomt. Naast het communicatiebeleidsplan wordt ieder jaar het communicatiejaarplan opgesteld.

Tijdens de jaarvergadering op 27 juni 2014 heeft het Bestuur een toelichting gegeven op het jaar 2013 en de ontwikkelingen gedurende de eerste maanden van 2014.

In september 2014 heeft SPKB al zijn actieve deelnemers in het Uniform Pensioenoverzicht geïnformeerd over hun per ultimo 2013 opgebouwde en op te bouwen pensioen bij SPKB. Daarnaast heeft elke Nederlander via de website www.mijnpensioenoverzicht.nl met zijn DigiD de mogelijkheid om een overzicht te krijgen van de door hem opgebouwde en op te bouwen pensioenaanspraken bij alle (vroegere) werkgevers.

Ook heeft het Bestuur de deelnemers van SPKB in PF-Updates geïnformeerd over lopende zaken, waaronder

- de financiële situatie van SPKB;
- de pensioenregeling 2014, inclusief het toeslagenbeleid en de financiering
- de ontwikkelingen op het gebied van voor pensioenfondsen relevante wet- en regelgeving en het toezicht op pensioenfondsen; en
- de toeslagverlening per 1 juli 2014.

Financiële commissie

De Financiële commissie bestaat uit twee leden, mevrouw P.H. Valk-Noordbruis, voorzitter, en de heer R. Buisman. Vanaf 18 maart 2014 heeft de heer R. Buisman de taken van de heer Stuker overgenomen. De bestuursleden worden ondersteund door twee medewerkers van KAS BANK.

De Financiële commissie doet tijdens vergaderingen van het voltallige Bestuur schriftelijk en/of mondeling verslag van haar activiteiten.

In 2014 heeft de Financiële commissie zich onder meer bezig gehouden met:

- het verzorgen van de financiële informatieverzorging van het pensioenfonds, in het bijzonder de jaarrekening en de staten ten behoeve van de toezichthouder, in overeenstemming met van toepassing zijnde wet- en regelgeving;
- het opvolgen van de aanbevelingen van de externe accountant en de externe (certificerend) actuaris;

Jaarverslag 2014

- het aansturen van de pensioenuitvoering onder andere met betrekking tot het inregelen van de nieuwe pensioenregeling; en
- de selectie van en transitie naar de nieuwe uitvoerder.

Risicocommissie

De Risicocommissie bestaat uit twee leden, de heren J. Voskuilen, voorzitter, en M.R. Stoffels. Na zijn aanstelling als bestuurder heeft de heer J. Voskuilen de taken van de heer R. Buisman overgenomen. De Risicocommissie heeft tot taak namens het gehele Bestuur toezicht uit te oefenen op het risicobeheer verbonden aan de pensioenfondsactiviteiten.

De Risicocommissie doet tijdens vergaderingen van het voltallige Bestuur schriftelijk en/of mondeling verslag van haar activiteiten.

In 2014 heeft de Risicocommissie zich onder andere bezig gehouden met

- het opvolgen van de acties uit het risk self assessment naar de pensioenadministratie (administratie van de verplichtingen van SPKB)
- het vaststellen op welke wijze de partijen waaraan activiteiten zijn uitbesteed, worden gemonitord door SPKB;
- het bewaken van de deskundigheid van het bestuur en het opstellen van een deskundigheidsplan en profielen voor het bestuur; en
- het actualiseren van het procedurehandboek.

Klachtencommissie

In 2014 is de Klachtencommissie opgeheven. De taken van de commissie zijn ondergebracht bij de voorzitter en de secretaris, die ook zitting hadden in de Klachtencommissie. In 2014 zijn er geen klachten ontvangen van deelnemers.

Compliance officer

SPKB beschikt over een compliance charter, een gedragscode en een compliance programma. Alle als insiders aangemerkte personen hebben de gedragscode ondertekend. Insider zijn de leden van het Bestuur, het Verantwoordingsorgaan, de Visitatiecommissie, de ambtelijk secretaris, de leden van de verschillende commissies en de Compliance officer van SPKB. De Compliance officer stelt vast of de als insiders aangemerkte personen de gedragscode hebben nageleefd. De leden van het Bestuur hebben ook opgave gedaan van hun relevante nevenfuncties.

Jaarverslag 2014

Ambtelijk secretaris

Een ambtelijk secretaris ondersteunt het Bestuur bij het voorbereiden en de verslaglegging van alle vergaderingen van het Bestuur, de Beleggingscommissie, de Risicocommissie, de Financiële commissie, de Communicatiecommissie en de vergaderingen van het Bestuur met het Verantwoordingsorgaan en alles wat daarmee samenhangt.

Externe ondersteuning

Onder meer ten behoeve van actuariële zaken, risicobeheersing op lange termijn en juridische ondersteuning maakt SPKB gebruik van externe deskundigen. Mercer (Nederland) B.V. ondersteunt SPKB bij actuariële zaken en risicobeheersing op lange termijn. Towers Watson B.V. ondersteunt SPKB op het gebied van vermogensbeheer en opleidingen.

Koepelorganisatie

De Stichting Pensioenfonds van de KAS BANK is aangesloten bij de Pensioenfederatie.

Jaarverslag 2014
Kerncijfers

Per ultimo jaar	2014	2013	2012	2011	2010
Aantal verzekerden					
Aantal deelnemers	648	721	757	759	763
Aantal slapers	939	842	822	796	762
Aantal pensioentrekkenden	373	368	329	329	310
Reglementvariabelen					
Indexatie actieven per 1 januari in %	0,8%	0,0%	1,25%	0,0%	1,0%
Indexatie inactieven per 1 juli in %	0,4%	0,3%	0,0%	0,0%	0,0%
Pensioenuitvoering					
Feitelijke premie	13.984	7.398	8.262	7.687	8.115
Gedempte premie	nvt	5.557	6.169	5.651	6.453
Kostendekkende premie	5.416	7.408	8.262	6.434	6.683
Pensioenuitvoeringskosten	780	646	714	567	705
Uitkeringen	5.031	4.653	4.296	4.122	3.998
Vermogenssituatie en solvabiliteit					
Pensioenvermogen	43.023	26.891	15.719	-1.414	6.156
Pensioenverplichtingen	244.722	197.824	205.385	189.024	160.953
Dekkingsgraad (%) - marktwaarde	117,6%	113,6%	107,6%	99,3%	103,8%
Beleidsdekkingsgraad	118,9%	-	-	-	-
Minimaal vereiste dekkingsgraad	104,1%	104,2%	104,2%	104,2%	104,2%
Vereiste dekkingsgraad	111,9%	113,4%	112,2%	112,7%	113,7%
Beleggingsportefeuille					
Aandelen	84.144	68.644	50.955	46.832	51.741
Vastrentende waarden	180.591	152.714	159.502	124.745	112.079
Derivaten	22.836	592	8.201	14.870	1.078
	287.571	221.950	218.658	186.447	164.898
Beleggingsperformance					
Beleggingsrendement in %	24,3%	1,5%	15,8%	10,9%	7,9%
Benchmark in %	21,3%	1,8%	12,4%	0,7%	5,1%

Jaarverslag 2014

Verslag van het Verantwoordingsorgaan

Het Verantwoordingsorgaan heeft de bevoegdheid een oordeel te geven over het handelen van het Bestuur aan de hand van het jaarverslag, de jaarrekening en andere informatie, over het door het Bestuur gevoerde beleid, alsmede over de beleidskeuzes voor de toekomst.

Het Verantwoordingsorgaan is van mening dat het Bestuur op een evenwichtige en juiste wijze de belangen van alle stakeholders in het afgelopen jaar heeft behartigd.

In 2014 hebben het Bestuur en het Verantwoordingsorgaan op een open en constructieve wijze gesproken over verschillende onderwerpen, waaronder:

- Communicatie naar de deelnemers,
- Het toekomstige/ nieuwe bestuursmodel,
- Vacature bestuur i.v.m. nieuw bestuursmodel,
- Nieuwe invulling verantwoordingsorgaan/deelnemersraad,
- Samenwerkingsverband met andere fondsen en de mogelijke vorming van een Algemeen Pensioenfonds,
- Verandering van pensioenadministrateur,
- ALM en Beleggingsbeleid,
- De financiële situatie.

We adviseren het Bestuur om onverminderde aandacht te hebben voor heldere communicatie en veranderingen op een begrijpbare wijze toe te lichten aan alle betrokken bij het pensioenfonds.

Het Verantwoordingsorgaan vertrouwt erop en ziet erop toe dat het Bestuur in 2015 opnieuw de belangen van alle stakeholders zal behartigen.

Verantwoordingsorgaan van Stichting Pensioenfonds van de KAS BANK:

Jeannet Bijker
Erik Bobeldijk
Harm Bolsenbroek
Rob Kok
Nico van Leeuwen
Martijn Pover

Jaarverslag 2014**Verslag van het Bestuur****Algemene ontwikkelingen***Algemeen*

Doelstelling van de overheid voor 2014 was een "breed maatschappelijk debat" over de toekomst van het pensioenstelsel. In het debat passeerden onderwerpen als individualisering en flexibilisering, alternatieve aanwending van pensioengelden voor aankoop eigen woning en onderscheid in premie en risicodeling tussen de generaties de revue. Vooralsnog heeft het debat tot weinig concrete nieuwe inzichten geleid en zijn conclusies en voorstellen tot wijziging verder naar de toekomst verschoven.

Ondanks de veelal goede beleggingsrendementen is de dekkingsgraad van veel pensioenfondsen daarbij achtergebleven. De oorzaak is vooral de lage rente; bij een rentedaling nemen de verplichtingen toe. Daardoor moeten pensioenfondsen meer vermogen aanhouden om aan hun toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen. De dalende rente deed de goede beleggingsresultaten van de fondsen voor een deel teniet. De dalende rente leverde echter ook een plusje op omdat de koersen van obligaties er door opliepen. Rente en koers van obligaties bewegen tegengesteld: als de rente daalt, stijgt de koers. Ook beleggingen in aandelen en private equity rendeerden prima. Bij SPKB was het rendement op de beleggingen ruim 24%. Dit compenseerde de toename van de verplichtingen door de gedaalde rente. De dekkingsgraad op basis van de door DNB vastgestelde Ultimate Forward Rate steeg van 113,6% naar 117,6% (FTK 2014).

*Wet en regelgeving*Wet versterking pensioenfondsen

Per 1 juli 2014 eindigde de overgangperiode voor de wet versterking bestuur van pensioenfondsen. Pensioenfondsen moeten vanaf die datum volledig aan de eisen van de wet voldoen. In 2013 is de wetgeving door het pensioenfonds geanalyseerd en zijn waar nodig keuzes gemaakt en aanpassingen gedaan. In 2014 is ook aan de uit de wet voortvloeiende participatie in het bestuur van een pensioengerechtigde voldaan.

Witteveenkader

De aanpassing van de pensioenregelingen aan de nieuwe fiscale eisen (Witteveenkader) die in 2014 en 2015 van kracht zijn geworden resp. van kracht worden, heeft de pensioenfondsen en de sponsors

Jaarverslag 2014

de nodige inspanningen gekost bij het aanpassen van de pensioenregelingen en de uitvoeringsovereenkomsten, alsmede bij het zoeken naar geoorloofde compensatie mogelijkheden. Ook KAS BANK heeft de pensioenregeling aangepast, waarbij het uitgangspunt was dat door geboden compensaties de aanpassing kostenneutraal moest zijn. De compensatie vindt gedeeltelijk plaats binnen de pensioenregeling; het nabestaandenpensioen zal voor 20% op opbouwbasis gaan plaatsvinden.

Financieel Toetsingskader

Met ingang van 1 januari 2015 wordt het Financieel Toetsingskader (FTK) ingrijpend gewijzigd. De hiertoe benodigde wetgeving is nog net voor het einde van het jaar door het parlement goedgekeurd. Pensioenfondsen, vertegenwoordigd door de Pensioenfederatie, hebben ook in 2014 veel aandacht besteed aan het zoveel mogelijk voorkomen van onlogische of al te rigoureuze eisen. Zo is de beleidsdekkingsgraad geïntroduceerd, de gemiddelde dekkingsgraad over de laatste 12 maanden. Deze dekkingsgraad moet zorgen voor minder volatiliteit van de dekkingsgraad. Daarnaast stelt het nieuwe FTK zwaardere eisen aan de vermogensbuffers van pensioenfondsen. Hierdoor zullen de dekkingsgraden verder dalen, veelal tot onder het minimum vereiste niveau. Indexatie zal bij de meeste pensioenfondsen de komende jaren vrijwel niet meer mogelijk zijn, laat staan het inhalen van in het verleden gemiste indexatie. Dit treft niet alleen de gepensioneerden maar vooral ook de jongere generaties waarvan de opgebouwde rechten niet worden aangepast aan de prijsontwikkeling. Daar staat tegenover dat minder snel zal hoeven te worden gekort op opgebouwde rechten en is het positief dat de inflatie op dit moment gering is. In weerwil van de wens van de Europese Centrale Bank is het voor deelnemers van pensioenfondsen te hopen dat dit zo blijft, zodat de schade in de opbouw enigszins beperkt blijft.

Bij SPKB komt de beleidsdekkingsgraad per 31 december 2014 uit op 118,9%. Dit is boven het vereiste minimum, dat onder het nieuwe FTK uitkomt op 115,6%.

Code Pensioenfondsen

De Code Pensioenfondsen, opgesteld door de Stichting van de Arbeid en de Pensioenfederatie, is per 1 januari 2014 van kracht geworden. De Code omvat 83 principes, onderverdeeld in 19 thema's, over het functioneren van de verschillende organen binnen een pensioenfonds. Doel van de Code is om een goede uitvoering van de drie bestuurlijke kernfuncties te stimuleren:

- besturen
- toezicht houden
- verantwoording afleggen over wat het pensioenfonds heeft gepland en gerealiseerd.

De Code is verankerd in artikel 11 van het Besluit uitvoering Pensioenwet. De Code geeft aanbevelingen voor goed pensioenfondsbestuur en gaat uit van het principe "pas toe of leg uit".

Jaarverslag 2014

Het Bestuur heeft in 2014 de intenties van de Code Pensioenfondsen nageleefd. De punten waarop het Bestuur is afgeweken van de Code of deze niet volledig heeft toegepast, worden hierna toegelicht:

Principe 4 – Opstellen noodprocedure

Het Bestuur zorgt voor een noodprocedure om in spoedeisende situaties te kunnen handelen.

Uiteraard zijn de belangrijkste (contact)gegevens van alle betrokken partijen bij SPKB bekend bij de bestuursleden, een formele noodprocedure is nog onderhanden. Mede door de overgang naar AZL is deze procedure nog niet geformaliseerd.

Principe 51 – Evaluatie bestuurlijk functioneren

Jaarlijks wordt het functioneren van het Bestuur geëvalueerd. Het Bestuur legt daarover verantwoording af in het jaarverslag.

In 2014 heeft deze evaluatie niet plaatsgevonden. Dit was het gevolg van het inrichten van de nieuwe governance en de wisselingen in het Bestuur. De evaluatie van het bestuurlijk functioneren zal in de tweede helft van 2015 plaatsvinden.

Principe 60 – Zittingsduur en herbenoeming

De zittingsduur van een bestuurslid is maximaal vier jaar. Een bestuurslid kan maximaal twee keer worden herbenoemd.

Het Bestuur heeft gekozen voor een zittingsduur van zes jaar, waarbij een bestuurslid maximaal één keer kan worden herbenoemd. Hiermee treedt er elk jaar één bestuurder af en wordt voorkomen dat in een enkel jaar twee vacatures ontstaan. Het Bestuur verwacht hiermee de continuïteit en deskundigheid van het bestuur beter te kunnen waarborgen.

Ontwikkelingen binnen SPKB

Nieuwe pensioenregeling

Per 1 januari 2015 is de pensioenregeling aangepast aan het nieuwe wettelijke fiscale pensioenkader ("Witteveenkader"). De pensioenopbouw is omlaag gegaan naar maximaal 1,875% en de pensioenopbouw begrensd tot een bruto jaarinkomen van € 100.000,-. Over het salaris boven € 100.000,- is de omkeerregel (belastingvrij pensioen opbouwen en pas belasting betalen als de pensioenuitkering wordt genoten) niet langer van toepassing en wordt dan ook geen ouderdoms-, partner- of wezenpensioen meer opgebouwd. De fiscale versoering van het pensioen beïnvloedt de pensioenopbouw van actieve deelnemers. Voor de gepensioneerden en gewezen deelnemers heeft dit geen gevolgen.

Jaarverslag 2014

De fiscale versoering van de pensioenopbouw voor actieve deelnemers is door KAS BANK zoveel mogelijk compenseert: ten eerste is de franchise verlaagd van € 15.000 naar € 14.000. Ten tweede is de opzet van het nabestaandenpensioen zo veranderd dat het partnerpensioen nog steeds 70% van het ouderdompensioen blijft, maar in plaats van dat het nabestaandenpensioen volledig wordt verzekerd, wordt het vanaf 2015 voor 50% geregeld via een verzekering en voor de resterende 20% via opbouw.

Nieuwe pensioenuitvoerder

SPKB laat al tientallen jaren haar administratie uitvoeren door Delta Loyd Levensverzekeringen (DLL). DLL administreerde de opgebouwde pensioenrechten van alle deelnemers van SPKB.

Het veranderende pensioenlandschap stelt nieuwe eisen aan SPKB en haar uitvoerders. Het Bestuur heeft daarom vorig jaar besloten om een onderzoek uit te voeren onder diverse pensioenuitvoerders om vast te stellen in hoeverre deze aansluiten bij de veranderende eisen en behoeften van SPKB. Dit onderzoek is samen met een externe adviseur uitgevoerd. Het Bestuur is tot de conclusie gekomen dat de dienstverlening van AZL het beste aansluit bij de geformuleerde eisen. SPKB heeft dan ook besloten om de administratie van SPKB met ingang van 1 januari 2015 over te dragen naar AZL.

Naast DLL verricht KAS BANK zelf ook een aantal uitvoerende taken voor SPKB waaronder het uitbetalen van de pensioenen. Ook deze taken worden door AZL overgenomen. De pensioenbetaling vanaf januari zijn inmiddels al uitgevoerd door AZL.

De overgang van de administratie is een forse operatie waarin ook de nieuwe pensioenregeling meegenomen dient te worden. Om deze complexe overgang beheerst te laten verlopen, wordt gestreefd naar een vereenvoudiging van de administratie. Hierover heeft het Bestuur de deelnemers persoonlijk geïnformeerd.

Met een breed team van specialisten van DLL, AZL, Mercer, KAS BANK HR en enkele bestuursleden wordt hard gewerkt om voor de zomer van 2015 de gehele overgang afgerond te hebben.

Toekomst van SPKB.

In 2014 is het Bestuur samen met drie ander financiële instellingen en een adviseur een onderzoek gestart naar de mogelijkheden van een Algemeen Pensioenfonds (APF), waarin deze vier pensioenfonds zouden kunnen samen gaan.

Het APF is een nieuw soort pensioenfonds en dit maakt een nieuwe vorm van bundeling mogelijk van verschillende pensioenregelingen. Door de gescheiden uitvoering van pensioenregelingen in een APF kan een evenwicht gevonden worden tussen enerzijds de eigen identiteit en solidariteit van de

Jaarverslag 2014

collectiviteitkring en anderzijds schaalvoordelen worden gerealiseerd waarmee bestuurlijke lasten en uitvoeringskosten kunnen worden beperkt.

Financiële positie en resultaten

De dekkingsgraad (verhouding tussen het eigen vermogen en de verplichtingen) van SPKB bedraagt ultimo 2014 117,6% (ultimo 2013: 113,6%).

Ontwikkeling dekkingsgraad	Werkelijk
Dekkingsgraad per 31 december 2013	113,6%
Nieuwe aanspraken	4,3%
Uitkeringen	0,3%
Toeslagverlening	-0,7%
Wijziging rentetermijnstructuur, gevolgen TV*	-21,0%
Beleggingsresultaat	27,1%
Overige oorzaken	-6,0%
Dekkingsgraad per 31 december 2014	117,6%

*Technische voorziening

De pensioenverplichtingen zijn met 23,7% gestegen tot € 244,7 miljoen ultimo 2014 (ultimo 2013: € 197,8 miljoen). De waarde van de beleggingsportefeuille steeg met 29,6% tot € 287,6 miljoen ultimo 2014 (ultimo 2013: € 222,0 miljoen). De belangrijkste reden voor de gestegen pensioenverplichtingen is de sterk gedaalde rente waartegen de verplichtingen contant gemaakt worden. De stijging van de beleggingen is enerzijds het gevolg van de ontvangen premies van de sponsor en anderzijds van de beleggingsresultaten over 2014. Het resultaat was 3,0% beter (2013: -0,3%) dan de benchmark. Het saldo van baten en lasten over 2014 bedroeg € 16,1 miljoen (2013: € 11,2 miljoen).

De dekkingsgraad op basis van de marktrente was per 31 december 2014 104,3%. Het verschil tussen dekkingsgraad op basis van de dagcurve (marktrente) en de door DNB voorgeschreven rentecurve (UFR) is daarmee 13,3%.

Verskil dekkingsgraad op basis van UFR-curve en marktwaarde	
Dekkingsgraad per 31 december 2014 op basis van dagcurve	104,3%
Impact 3-maands middeling	5,4%
Impact Ultimate Forward Rate	7,9%
Dekkingsgraad per 31 december 2014 op basis van DNB-curve	117,6%

Jaarverslag 2014

Beleggingen

De beleggingen van SPKB bestaan uit twee deelportefeuilles, een matching en een return portefeuille. De matching portefeuille bedraagt 70% van de portefeuille, en is bedoeld voor het matchen van de verplichtingen van SPKB en bestaat o.a. uit staatsobligaties, credits en rente derivaten. De return portefeuille bedraagt 30% van de portefeuille en is een aandelenportefeuille. De beleggingen werden in 2014 beheerd door DLAM (omvang € 204,3 miljoen) en BlackRock (omvang € 84,1 miljoen). KAS BANK verzorgt de afdekking van de valutarisico's.

In 2014 heeft SPKB een rendement van 24,3% behaald tegen 21,3% van de benchmark. De strategische allocatie, van 70% matching en 30% return, met een 60% rentehedge, is in 2014 niet gewijzigd. De benchmark bestaat nu voor 70% uit de strategische rentehedge portefeuille en voor 30% uit de aandelen benchmark MSCI AC World, waarvan 75% van de valuta's USD, JPY en GBP is gehedged.

In onderstaande tabel is deze onderverdeling verder uitgewerkt.

Performance	Fonds	Benchmark
Totaal	24,3%	21,3%
Matching portefeuille	29,8%	25,4%
Return portefeuille	12,5%	12,4%

Voor aandelen was 2014 een goed jaar. De aandelen benchmark heeft een rendement behaald van 12,4%, SPKB haalde een hoger rendement van 12,5%. De matching benchmark behaalde een rendement van 25,4%, lager dan het rendement behaalt door SPKB van 29,8%. Voor obligaties was 2014 een goed jaar als gevolg van de toegenomen liquiditeit op de financiële markten. Met als gevolg dat de rente en de creditspread in 2014 zijn gedaald. De dalende rente zorgde ook voor stijgende marktwaarde van de swapportefeuille en dit zorgde uiteindelijk samen met de obligaties voor een rendement van 29,8%.

DLAM heeft een rendement behaald lager dan hun benchmark. De hoge(re) risicopositionering in de Delta Lloyd beleggingsfondsen zorgde in 2014 voor positieve resultaten. De aangehouden liquiditeiten werkten drukkend op de resultaten.

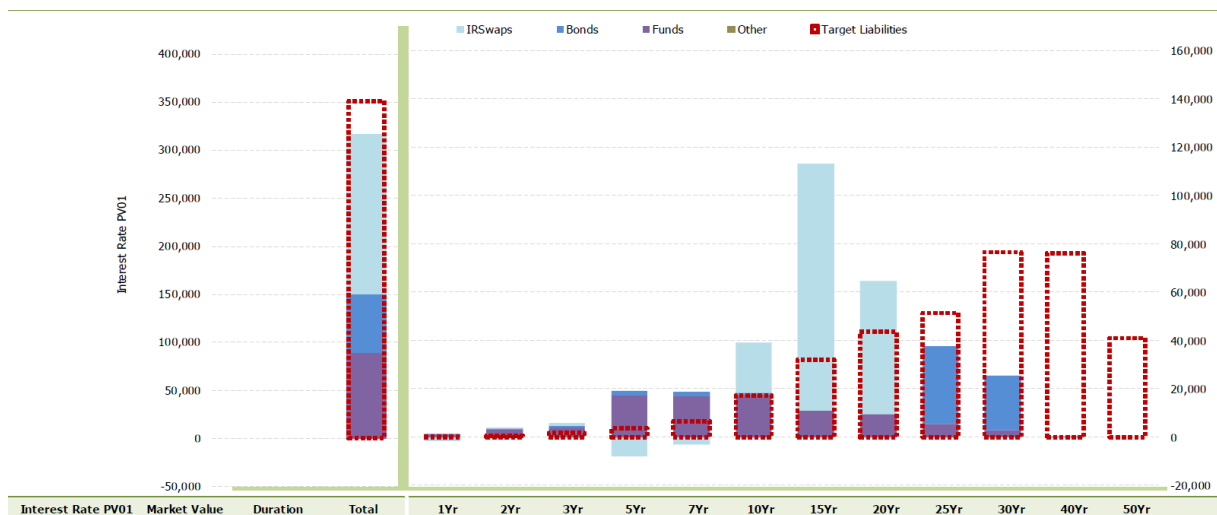
BlackRock heeft een rendement behaald hoger dan hun benchmark. Het passieve mandaat van BlackRock wist de benchmark te verslaan door de vrijstelling van pensioenfondsen voor dividendbelasting in landen met een groot aandeel in de benchmark.

Jaarverslag 2014

Vermogensbeheerder	Fonds	Benchmark
BlackRock	18,8%	18,6%
Delta Lloyd Asset Management	10,6%	11,1%

Renterisico

Het renterisico is een van de grootste risico's dat SPKB loopt. De strategische afdekking van het renterisico bedraagt 60%, met een bandbreedte van +/- 5%. Dit betekent dat 40% van het renterisico dus niet is afgedekt, waardoor de dekkingsgraad zal dalen bij een dalende rente, en vice versa. Voor de uitvoering van het renteaafdekkingsbeleid wordt gebruik gemaakt van de zuivere swapcurve. Toetsing van de mate van renteaafdekking vindt plaats op basis van UFR curve, curverisico's en de (ex post) effectiviteit van de rentehedge en vindt eens per kwartaal plaats. Dagelijks wordt gecontroleerd of de rentehedge binnen de gestelde bandbreedtes beweegt. Op 31 december 2014 was de rentehedge 54,2% op basis van de zuivere swapcurve en 76,8% op UFR basis. De effectieve rentehedge over 2014 bedraagt 67,9%, deze hogere effectieve rentehedge heeft een positief effect gehad op de dekkingsgraad van 3,0% door een dalende rente.

Valutarisico

Van de aanwezige valuta's in de beleggingsmix worden de volgende valuta's geheel of gedeeltelijk afgedekt:

- USD – 75% afgedekt
- GBP – 75% afgedekt

Jaarverslag 2014

- JPY – 75% afgedekt

Op kwartaalbasis wordt door middel van 3 maands forex (vreemde valuta) forward contracten de exposure telkens opnieuw afgedekt. Exposure ontwikkelingen gedurende de maand worden niet meegenomen in de afdekking. Controle op de valuta-afdekking wordt dagelijks uitgevoerd door KAS BANK. Bij een afwijking groter dan 10% van de strategische afdekking (<65% en > 85%) kan in overleg met de beleggingscommissie een aanpassing aan de valuta-afdekking worden gedaan, door additionele forwards af te sluiten. De rendementsbijdrage bijdrage over 2014 van de afdekking bedraagt -1,7%.

Derivatengebruik en tegenpartijrisico

Beleggen in derivaten is toegestaan voor zover deze bijdraagt aan een vermindering van het risicoprofiel of een doeltreffend portefeuillebeheer vergemakkelijkt. SPKB maakt onder andere gebruik van derivaten voor het afdekken van valutarisico's en renterisico's. SPKB loopt tegenpartijrisico (krediet risico) op (financiële) tegenpartijen met wie zij transacties uitvoert. Deze risico's worden door SPKB gemitigeerd door het uitwisselen van onderpand (ISDA/CSA), de looptijd van forex transacties te maximaliseren tot 3 maanden en het tegenpartijrisico te monitoren.

Derivative Type CounterParty	Exposure	Market Value
FX Forwards or Equivalent	€ 41,811,256	-€ 334,771
KAS BANK	€ 41,811,256	-€ 334,771
Swaps	€ 135,967,338	€ 23,171,598
Credit Suisse	€ 71,791,738	€ 10,175,614
Nomura	€ 36,558,254	€ 6,088,390
Royal Bank of Scotland	€ 27,617,345	€ 6,907,593

Op 31 december 2014 was er per saldo voor €22,8 miljoen aan onderpand ontvangen.

Op kwartaalbasis worden de tegenpartijen besproken en gemonitord op hun S&P credit rating. De minimale kredietwaardigheid voor tegenpartijen van SPKB is (S&P) investment grade.

Jaarverslag 2014

Tegenpartij	Rating	Outlook	Review	Update
KAS BANK N.V.	BBB+	Negatief	30.07.2014	31.12.2014
Delta Lloyd Treasury B.V.	A-	Stabiel	29.01.2015	31.12.2014
Credit Suisse International	A	Negatief	20.05.2014	31.12.2014
The Royal Bank of Scotland Plc	A-	Negatief	03.06.2014	31.12.2014
Nomura International Plc	A-	Stabiel	31.05.2013	31.12.2014
Delta Lloyd Levensverzekering NV	A	Stabiel	29.01.2015	31.12.2014
Delta Lloyd N.V.	BBB+	Stabiel	29.01.2015	31.12.2014

Securities Lending

Binnen de aandelenbeleggingsfondsen van BlackRock wordt securities lending toegepast, om extra rendement te genereren. De belangrijkste voorwaarden waarbinnen securities lending mag plaatsvinden zijn:

- Er dient minimaal 102% aan onderpand te worden gestort voor het uitlenen van Amerikaanse aandelen en minimaal 105% aan onderpand voor het uitlenen van overige aandelen.
- Enkel cash wordt geaccepteerd als onderpand. Deze cash wordt herbelegd in een cash collateral fund ('BlackRock Cash Equivalent Fund B') met strikte richtlijnen inzake kredietrisico en liquiditeit.

Het lending programma is conservatief met een relatief laag percentage uitgeleend saldo (<10%).

Het risico bij securities lending is dat de inlener niet aan zijn verplichtingen kan voldoen, en het ontvangen onderpand onvoldoende is om de uitgeleende effecten terug te kopen. Door het dagelijkse collateral management en de haircut wordt dit risico gemitigeerd.

Op kwartaalbasis wordt de beleggingscommissie geïnformeerd over het gevoerde securities lending programma.

Liquiditeitsrisico

Pensioenfondsen lopen het risico dat zij niet over voldoende liquide financiële middelen beschikken om op het beoogde moment aan de pensioenuitkering verplichtingen te voldoen. In het FTK standaard risicomodel van DNB wordt voor het bepalen van het vereist eigen vermogen het liquiditeitsrisico gelijk gesteld aan 0%, met andere woorden dit is geen risico. Voor SPKB klopt dat, omdat:

- de te ontvangen pensioenpremies groter zijn dan de uit te keren pensioenen;
- SPKB het liquiditeitsmanagement op een dusdanige manier uitvoert, dat er voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn op het juiste moment;
- en er niet, of in zeer beperkte mate, wordt belegd in illiquide beleggingen.

Concentratierisico

Jaarverslag 2014

Concentratierisico is het risico dat ontstaat als een adequate spreiding van activa ontbreekt. SPKB heeft een beleggingsstrategie met een weloverwogen spreiding van de beleggingen over categorieën, regio's, sectoren en bedrijven. Het risico is daarmee beperkt. Daarom wordt in de bepaling van het vereist eigen vermogen geen buffer voor dit risico aangehouden.

Uitvoeringskosten

De uitvoeringskosten van pensioenfondsen bestaan uit de kosten van pensioenbeheer, de kosten van het vermogensbeheer en de transactiekosten. De AFM pleit voor een helder en transparant inzicht in de kosten die Pensioenfondsen.

Uitvoeringskosten	2014	2013
Kosten van pensioenbeheer in euro per deelnemer	€ 739	€ 598
Kosten van het vermogensbeheer	0,15%	0,13%
Transactiekosten	0,04%	0,22%

De kosten van pensioenbeheer worden gerapporteerd in euro per deelnemer. Het aantal deelnemers is de som van het aantal actieve deelnemers en gepensioneerden. Hierbij is rekening gehouden met de stand per 31 december van het vorige en het huidige boekjaar. Op basis hiervan rekent SPKB over 2014 met 1.055 deelnemers (2013: 1.086 deelnemers). De kosten van pensioenbeheer zijn over 2014 met 21% gestegen tot € 780.000 (2013: € 646.000). In 2014 werd meer dan in 2013 gebruik gemaakt van de diensten van externe adviseurs, mede in verband met het onderzoek naar de toekomst van het pensioenfonds in een APF structuur.

De kosten van het vermogensbeheer en transactiekosten worden gerapporteerd in percentage van het belegd vermogen. Hierbij is rekening gehouden met de standen primo en ultimo boekjaar en ultimo kwartaal. Op basis hiervan rekent SPKB over 2014 met een gemiddeld belegd vermogen van € 258,3 miljoen (2013: € 220,6 miljoen). Over 2014 bedroegen de kosten voor vermogensbeheer € 0,4 miljoen (2013: € 0,3 miljoen) en de transactiekosten € 0,1 miljoen (2013: € 0,5 miljoen).

De lichte stijging van de kosten van vermogensbeheer komen door de in 2013 van Delta Lloyd ontvangen performance fee als gevolg van de toen behaalde underperformance. De daling van de transactiekosten komt doordat SPKB in 2014 volledig is belegd in fondsen en er weinig transacties zijn geweest. Daarnaast vond in 2013 de transitie naar deze fondsen plaats.

Eigen vermogen van SPKB

Eind 2014 bedraagt het eigen vermogen van SPKB € 43,1 miljoen positief (2013: € 26,9 miljoen positief). Hiermee bedraagt de verhouding tussen pensioenvermogen en de verplichtingen ultimo 2014 117,6% (2013: 113,6%). Dit percentage is beter bekend onder het begrip

Jaarverslag 2014

dekkingsgraad. Het minimaal vereist eigen vermogen is de ondergrens van het vereist eigen vermogen. Indien SPKB niet over het minimaal vereist vermogen beschikt (er is sprake van een 'dekkingstekort') dient het Bestuur De Nederlandsche Bank hier direct van op de hoogte te stellen en een herstelplan op te stellen. Het minimaal vereist eigen vermogen van SPKB is ultimo 2014 104,1% en het vereist eigen vermogen 111,9%.

Pensioenregelingen binnen SPKB

Met ingang van 1 januari 2015 voert SPKB de pensioenregeling 2015 uit. Deze regeling is een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling, met een opbouw van 1,875% en een franchise van € 14.000. Voor het nabestaandenpensioen is het partnerpensioen voor 50% geregeld via een verzekering (risicobasis) en 20% via opbouw. De toeslagen voor zowel de actieve deelnemers als de inactieve deelnemers zijn afhankelijk van de dekkingsgraad en zijn losgekoppeld van een ex ante maatstaf. Op basis van een toeslagenstaffel worden toeslagen vastgesteld.

De sponsor betaalt jaarlijks de kostendekkende premie verhoogd met een opslag van 5% van het pensioengevend salaris.

Uitvoeringsovereenkomst tussen KAS BANK en SPKB

In de uitvoeringsovereenkomst zijn de afspraken tussen SPKB en KAS BANK vastgelegd met betrekking tot de financiering van de pensioenafspraken die KAS BANK heeft gemaakt met de deelnemers. De uitvoeringsovereenkomst is per 1 januari 2015 aangepast aan het nieuw financieel toetsingskader en loopt voor onbepaalde tijd.

Premiebeleid

In de uitvoeringsovereenkomst tussen SPKB en KAS BANK is vastgelegd dat de sponsor minimaal de kostendekkende premie betaalt ter financiering van de pensioenverplichting. Deze kostendekkende premie bestaat onder meer uit de inkoop voor ouderdoms- en nabestaandenpensioen, de pensioenuitvoeringskosten, de solvabiliteitsopslag en de inkoop van toeslagen voor actieve deelnemers en inactieve deelnemers.

De totaal verschuldigde premie voor de pensioenregeling(en) wordt gedragen door de werkgever en de werknemers gezamenlijk. De deelnemer is een bijdrage verschuldigd vastgesteld in procenten van de pensioengrondslag. De bijdrage wordt zodanig vastgesteld dat de som van de deelnemersbijdrage op peildatum gelijk is aan de helft van de kosten - voor de uit deze pensioenregeling voortvloeiende aanspraken - voor zover deze uitgaan boven 15% van de op peildatum geldende som van de pensioensalarissen. De deelnemersbijdrage zal echter niet uitgaan boven 5% van de pensioengrondslag.

Jaarverslag 2014

Over 2014 heeft SPKB een bedrag van € 14,0 miljoen (2013: € 7,4 miljoen) aan premie ontvangen tegenover een kostendeekkende premie van € 5,4 miljoen (2013: € 7,4 miljoen). In de premie over 2014 is de kostendeekkende premie verhoogd met een bedrag van € 7 miljoen en een jaarlijks bedrag van 5% van de salarissom (2014: € 1,6 miljoen) opgenomen als gevolg van de gewijzigde financiering van de toeslagen voor actieve en inactieven deelnemers met in gang van 1 januari 2014

In de afgelopen jaren is er in de pers en de politiek veel aandacht geweest voor de terugstortingen die pensioenfondsen in de jaren 90 naar werkgevers hebben gedaan. Het Bestuur heeft het Verantwoordingsorgaan geïnformeerd dat, voor zover het Bestuur heeft kunnen vaststellen, er in de jaren 90 geen terugstortingen hebben plaatsgevonden uit SPKB naar de werkgever.

Herstelplan

Eind 2008 heeft SPKB vanwege een dekkingstekort een herstelplan ingediend bij DNB. In dit herstelplan is de beoogde dekkinggraad van SPKB ultimo 2013 hoger dan het minimaal vereist eigen vermogen van 104,2%.

Ultimo 2013 lag de dekkinggraad (113,6%) van SPKB ruim boven het minimaal vereist eigen vermogen (104,2%). Uit de evaluatie van het herstelplan die het Bestuur begin 2014 naar DNB heeft gestuurd, bleek dat SPKB geen kortingsmaatregel hoefde te nemen. Eind maart 2014 heeft DNB schriftelijk aan het Bestuur gemeld dat SPKB in staat is geweest om voldoende te herstellen en dat er geen korting per april 2014 hoeft te worden doorgevoerd. In september heeft DNB bevestigd dat SPKB uit herstel is.

Toeslagenbeleid

Het jaarlijks verlenen van een toeslag, ook wel indexatie genoemd, is van belang voor het op peil houden van de waarde van pensioen. SPKB streeft ernaar de opgebouwde pensioenen jaarlijks te verhogen. Hiertoe zijn in het pensioenreglement 2014 afzonderlijke staffels voor actieve resp. inactieve deelnemers vastgesteld. Door de sponsor wordt een opslag op de premie betaald om toeslagverlening te ondersteunen. Het Bestuur beslist jaarlijks in hoeverre pensioenrechten en pensioenaanspraken worden aangepast. De mate waarin de pensioenen daadwerkelijk zullen stijgen is mede afhankelijk van de financiële positie (dekkinggraad) van SPKB. Het bestuur heeft op basis van de in het pensioenreglement 2014 opgenomen staffels per 1 juli besloten om de actieve deelnemers een toeslag te verlenen van 0,8% en de inactieve deelnemers een toeslag van 0,4%.

Met het per 1 januari 2015 van kracht geworden FTK worden de regels voor toeslagverlening ingrijpend veranderd. De met het pensioenreglement van 1 januari 2014 ingevoerde methodiek op

Jaarverslag 2014

basis van de dekkingsgraad moet mogelijk worden aangepast. Het Bestuur zal een voorstel tot aanpassing doen. Uitgangspunt hierbij is dat binnen de mogelijkheden van de regelgeving maximaal wordt geïndexeerd. Het laat zich aanzien dat er ook bij dit uitgangspunt de komende jaren geen ruimte voor toeslagverlening zal zijn.

Flexibele elementen in de pensioenregeling

In het Pensioenreglement 2014 dat sinds 1 januari 2014 van kracht is, zijn keuzemogelijkheden opgenomen zoals:

- vervroeging van de pensioendatum (artikel 13)
- ruil ouderdomspensioen voor partnerpensioen (artikel 14)
- variabilisering. (artikel 15)
- afkoop van (kleine) pensioenaanspraken (artikel 23)

Om te bepalen welk bedrag je in bovenstaande gevallen voor deze vervroeging, uitruil of afkoop krijgt, zijn er flexibiliseringfactoren gedefinieerd. Deze factoren worden periodiek door het bestuur bepaald, omdat bijvoorbeeld de levensverwachting van deelnemers verandert, of omdat de rekenrente is gewijzigd. De flexibiliseringsfactoren zijn beschikbaar op de site van het pensioenfonds (www.pensioenfondskasbank.nl).

Regels rondom waardeoverdracht

De regels rondom waardeoverdracht zijn als volgt:

- op peildatum (laatste dag van iedere kalendermaand) stelt SPKB vast dat de dekkingsgraad van SPKB boven de 100% is en wordt de waardeoverdracht uitgevoerd. Mocht dit onverhoopt niet het geval zijn dan moet, de waardeoverdracht worden opgeschort;
- SPKB informeert in dat geval schriftelijk alle deelnemers die in de periode van opschorting de waardeoverdracht een opgave hebben opgevraagd, over de opschorting en de gevolgen daarvan; en
- Zodra de dekkingsgraad de 100% overschrijdt, zal SPKB weer meewerken aan de waardeoverdracht.

Individuele waardeoverdracht is alleen toegestaan als de dekkingsgraad van zowel het overdragende als het ontvangende fonds hoger is dan 100%.

Deelnemers van SPKB

Actieve deelnemers

Binnen drie maanden na aanvang van de deelneming moet aan deelnemers een startbrief worden verstrekt. Daarnaast ontvangen deelnemers een Uniform Pensioenoverzicht (UPO). Vanuit de Pensioenwet is het verplicht om jaarlijks eenzelfde pensioenoverzicht te versturen in de vorm van een

Jaarverslag 2014

UPO. Deelnemers kunnen op deze manier gemakkelijk pensioenbedragen vergelijken en bij elkaar optellen.

Gewezen deelnemers

Gewezen deelnemers krijgen bij de beëindiging van de deelneming een opgave van de opgebouwde Pensioenaanspraken, informatie over de toeslagverlening en overige relevante informatie. Zij ontvangen vervolgens iedere vijf jaar een opgave van de opgebouwde pensioenaanspraken en informatie over de toeslagverlening.

Ex-partners

Ex-partners moeten bij scheiding en vervolgens iedere vijf jaar worden geïnformeerd over de opgebouwde aanspraak op partnerpensioen, de toeslagverlening en overige informatie die specifiek voor de ex-partner van belang is.

Pensioengerechtigden

Pensioengerechtigden ontvangen bij pensioeningang en vervolgens ieder jaar informatie over hun pensioenrecht, eventuele opgebouwde aanspraken op partnerpensioen en de toeslagverlening.

Mutatieoverzicht deelnemers

Per 31 december 2014 bedroeg het aantal actieve deelnemers 648. Dit betekent een afname van 73 deelnemers ten opzichte van de stand per 31 december 2013 (721). Deze afname wordt als volgt gespecificeerd:

	Deelnemers	Premievrije verzekerden	Ouderdoms- pensioen	Nabestaan- denpensioen	Wezen- pensioen
Stand per 1 januari 2014	721	842	267	97	4
Toetredingen	51	-	-	-	-
Premievrij geworden	-123	123	-	-	-
Ingang pensioen	-1	-13	14	2	-
Overlijden	-	-	-5	-6	-
Waardeoverdracht	-	-10	-	-	-
Overig	-	-3	-	-	-
Stand per 31 december 2014	648	939	276	93	4

Naleving wet- en regelgeving

Er hebben zich in 2014 geen materiële issues voorgedaan op het gebied van wet- en regelgeving.

Jaarverslag 2014

Goed Pensioenfondsbestuur

In de Pensioenwet is vastgelegd dat het Bestuur maatregelen moet treffen om goed Pensioenfondsbestuur te waarborgen, onder meer ten aanzien van zorgvuldig bestuur, transparantie en openheid, communicatie, deskundigheid, verantwoording en intern toezicht. Het beleid van SPKB is erop gericht om hieraan invulling te geven, met nadruk op de volgende onderwerpen:

- risicobeheersing, waaronder financiële risico's en integriteitsrisico's;
- deskundigheid;
- voorkomen van belangenverstrengeling; en
- continuïteitsanalyse.

Procedure aanstelling nieuwe bestuursleden

Nieuwe bestuursleden worden aangesteld conform de Beleidsregel deskundigheid van DNB. Indien zich een vacature voordoet, neemt het Bestuur de volgende stappen:

- het al bestaande algemene functieprofiel (=kader) wordt op maat gemaakt voor de specifieke vacature; en
- in de notulen van bestuursvergaderingen wordt de besluitvorming betreffende deze specificaties en de overwegingen bij benoeming opgenomen.
- de kandidaat volgt de deskundigheidstraining voor pensioenfondsbestuurders "Niveau A".
- de kandidaat wordt ter toetsing voorgedragen aan DNB.

Verantwoord Beleggen

Verantwoord beleggen is beleggen waarbij naast pure financiële zaken ook rekening gehouden wordt met sociale, governance en milieu overwegingen.

Het Bestuur heeft op basis van een kostenafweging, besloten om een maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid te voeren, gebaseerd op de wettelijke bepalingen hieromtrent. SPKB heeft daarom een uitsluitingsbeleid op clustermunie producenten in de rendementsportefeuille.

Geschiktheid bestuur

De 'beleidsregel geschiktheid 2012' omschrijft de eisen waaraan onder meer bestuurders van pensioenfondsen moeten voldoen om door DNB geschikt bevonden te worden voor een bestuursfunctie. Verder heeft professioneel gedrag bij de vaststelling van de geschiktheid van een beoogd bestuurder nu eveneens expliciet de aandacht van de toezichhouder.

Een bestuurder krijgt volgens de beleidsregel geen ingroeitijd meer om bekend te raken met het vak en de praktijk van het besturen. Een nieuwe bestuurder moet vanaf dag één geschikt zijn.

Jaarverslag 2014

Op 7 augustus 2013 trad de Wet versterking bestuur pensioenfondsen in werking. Deze wet heeft een verbetering van het functioneren van het Bestuur, de verantwoording en het intern toezicht tot doel en beoogt een evenwichtige belangenafweging te waarborgen.

De bedoeling van de Wet versterking bestuur pensioenfondsen is dat het pensioenfondsbestuur meer 'in control' is en blijft en goed kan bijsturen en corrigeren wanneer dat nodig is. Aangescherpte geschiktheidseisen aan (mede)beleidsbepalers, waaronder ook Raden van Toezicht als interne toezichthouders, gaan hier samen met organisatorische hervormingen. De wet beoogt dat de bestuursorganen van een pensioenfonds nog meer als een systeem van *checks and balances* gaan functioneren, met een duidelijke verdeling van de verschillende bestuurlijke taken (zeggenschap, toezicht en verantwoording) over de verschillende organen.

De overgang van deskundigheid naar geschiktheid was een centraal thema voor 2014.

Hoewel de eisen al in 2012 geformuleerd waren, liet het aanbod van passende trainingen nog even op zich liet wachten. SPKB is in 2014 met enkele opleiders in gesprek gegaan om vast te stellen hoe het Bestuur dit op de meest efficiënte wijze vorm kon geven. Het Bestuur was al geschikt volgens de oude eisen en door de verschillende functies die het Bestuur binnen KAS BANK bekleed, ook bekend met de vele facetten van een pensioenfonds. Om geen onnodige kosten te maken, heeft het bestuur met een opleider een programma op maat samengesteld, rekening houdend met ons kennisniveau. Begin 2015 zijn de diverse trainingen ingepland waarmee het voltallige Bestuur voldoet aan de geschiktheidseisen zoals deze worden voorgeschreven in het eigen opleidingsplan van SPKB en door de wet. Het Bestuur heeft de lat zelf hoger gelegd door op onderdelen te willen voldoen aan de hoogste norm (niveau B).

Zoals hierboven al aangegeven geldt dat nieuwe bestuursleden voor dat zij worden benoemd moeten voldoen aan de geschiktheidseisen (niveau A). De heer Voskuilen heeft zijn trainingen tijdig en met succes afgerond.

Het Bestuur heeft diverse commissies aangesteld en in 2014 is de samenstelling van deze commissies gewijzigd. Dit vraagt om een verdieping van de kennis en de geschiktheid van de betrokken bestuursleden. Het Bestuur dient deze wijzigingen ook aan DNB door te geven. In 2015 zijn twee bestuursleden (de heren Stuker en Stoffels vanwege hun nieuwe rollen in de Beleggingscommissie) uitgenodigd om hun geschiktheid aan te tonen. Beide bestuursleden hebben deze toets met goed gevolg afgelegd.

Jaarverslag 2014

Uitbesteding

SPKB heeft een aantal taken uitbesteed, te weten het vermogensbeheer (Delta Lloyd Asset Management N.V. en BlackRock), de pensioenadministratie (Delta Lloyd Levensverzekering N.V.) en de beleggings- en financiële administratie (KAS BANK). Tevens is KAS BANK de custodian voor het discretionaire mandaat.

SPKB heeft met alle serviceorganisaties contracten afgesloten. Aan de hand van rapportages en on-site visits bewaakt SPKB de kwaliteit van de uitbestede dienstverlening. Jaarlijks beoordeelt het Bestuur de ISAE 3402-rapporten van KAS BANK, Delta Lloyd Asset Management N.V. en Delta Lloyd Levensverzekering N.V. en bepaalt de impact van eventuele opmerkingen in deze rapporten op de eigen bedrijfsvorming.

Bestuursvergaderingen

Het Bestuur komt maandelijks, met uitzondering van augustus, bijeen in een formele vergadering. De bestuursleden zijn in principe allemaal aanwezig bij deze vergaderingen. Van alle vergaderingen wordt een verslag gemaakt.

De belangrijkste onderwerpen die in 2014 in de bestuursvergaderingen zijn besproken, hebben onder meer betrekking op:

- Gevolgen van wijzingen in de regelgeving voor SPKB, m.n. het nieuwe FTK en de aanpassing van de pensioenregeling door de wijziging van de fiscale regels,
- aanpassing van de statuten van SPKB; mede om de statuten in overeenstemming te brengen met de eisen van de “wet versterking bestuur pensioenfondsen”,
- keuze van een andere pensioenadministrateur in plaats van Delta Lloyd en de voorbereiding van de transitie per januari 2015,
- administratieve gevolgen door de verhoging van de pensioenleeftijd en de stapsgewijze verhoging van de AOW leeftijd.
- opstellen van mandaten voor de diverse commissies van SPKB,
- de ontwikkeling van de financiële positie van SPKB, waaronder evaluatie en (na toestemming van DNB) beëindiging van het herstelplan,
- de ontwikkeling van de beleggingen, waaronder het beleggingsbeleid, de beleggingsresultaten en besluiten tot wijziging van de matching portefeuille en het cashmanagement,
- het risicobereidheidsonderzoek onder deelnemers van SPKB,
- het bevorderen van de deskundigheid van de bestuurders,
- analyse van de Code Pensioenfondsen en het doen van aanpassingen n.a.v. de uitkomsten; m.n. het opstellen van een zgn. noodplan.

Jaarverslag 2014

- onderzoek naar samenwerkingsmogelijkheden met andere pensioenfondsen uit de financiële sector d.m.v. een zgn. APF.

Vooruitblik

Op pensioengebied belooft ook 2015 een boeiend jaar te worden.

Per 1 januari is het nieuwe FTK van kracht geworden. De buffers die het Pensioenfonds moet aanhouden worden hierdoor hoger, met als gevolg dat dekkingsgraad zal dalen; daarbij wijzigen bovendien de regels voor toeslagverlening en korting. De kans op zowel toeslagverlening als korting neemt af. Op basis van de uitkomsten van een impactanalyse zal het premie-, beleggings- en toeslagenbeleid waar nodig worden herzien.

Eveneens per 1 januari zijn de laatste wijzigingen van het zogenaamde Witteveen kader van kracht geworden. De pensioenopbouw is daarmee begrensd op 1,875% per jaar over maximaal € 100.000 salaris per jaar.

Per 1 januari is het Pensioenfonds overgegaan naar een andere administrateur (AZL), tegelijkertijd is de richtleeftijd van alle pensioenen administratief op 67 jaar gesteld. Het werken met de nieuwe administrateur en de controle daarop zal de nodige aandacht vragen. Met de overgang naar een andere administrateur wijzigt ook de informatieverstrekking aan de deelnemers via internet. Doelstelling is een betere en actievere wijze van informatieverstrekking aan de deelnemers.

De door de ECB structureel zeer laag gehouden rente zal in 2015 voor de nodige uitdagingen m.b.t. het realiseren van een bevredigend rendement op de beleggingen zorgen. Het beleid van de ECB kan voor pensioenfondsen en andere institutionele beleggers zeer nadelig uitwerken; zeker als de beoogde doelstelling van de laag gehouden rente, het aanjagen van de inflatie, wordt bereikt. De combinatie van laag rendement en hogere inflatie is uiteindelijk schadelijk voor de instandhouding van de koopkracht van de opgebouwde rechten van alle deelnemers.

Amsterdam, 5 juni 2015

Bestuur Stichting Pensioenfonds van de KAS BANK:

Mark Stoffels, voorzitter

Petra Valk, vicevoorzitter

Ronald Buisman (tot 1 april 2015)

Remko Dieker, secretaris

Tamis Stuker

Jan Voskuilen

Jaarverslag 2014

Jaarrekening

Jaarverslag 2014
Balans

(In duizenden euro's, na resultaatbestemming)

		2014	2013
	Toelichting		
Activa			
Beleggingen voor risico pensioenfonds	1	287.906	225.660
Vorderingen en overlopende activa	2	533	1.090
Overige activa	3	458	378
Totaal activa		288.897	227.128
Passiva			
Stichtingskapitaal en reserves	4	43.023	26.891
Voorziening pensioenverplichtingen	5	244.722	197.824
Beleggingen voor risico pensioenfonds	1	335	3.710
Overige schulden en overlopende passiva	6	817	-1.297
Totaal passiva		288.897	227.128

Jaarverslag 2014
Staat van baten en lasten

(In duizenden euro's)

		2014	2013
Baten			
Premiebijdragen	7	13.984	7.398
Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	8	56.265	3.011
Uitkering herverzekeraar	9	209	526
Technisch resultaat	10	76	-65
Overige baten		-	13
		<hr/> 70.534	<hr/> 10.883
Lasten			
Mutatie technische voorzieningen:			
Pensioenopbouw	5	3.723	5.339
Toeslagverlening	5	1.150	324
Rentetoevoeging	5	758	726
Onttrekkingen pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten	5	-5.031	-4.786
Wijziging marktrente	5	44.963	-7.592
Wijziging actuariële uitgangspunten	5	1.107	-
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	5	-1.317	-1.932
Wijzigingen actuariële grondslagen	5	1.463	-
Aanpassing sterftekansen	5	-	502
Overige wijzigingen	5	82	-142
Pensioenuitkeringen	11	5.031	4.653
Saldo van overgedragen rechten	12	1.319	1.619
Pensioenuitvoeringskosten	13	780	646
Premie herverzekeraar	14	374	354
		<hr/> 54.402	<hr/> -289
Saldo van baten en lasten		<hr/> <hr/> 16.132	<hr/> <hr/> 11.172

Jaarverslag 2014
Kasstroomoverzicht

	2014	2013
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premies	15.883	7.262
Betaalde pensioenuitkeringen	-5.032	-4.897
Ontvangen waardeoverdrachten	23	116
Betaalde waardeoverdrachten	-1.342	-1.735
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-534	-903
Ontvangen uitkeringen inzake herverzekeraar	526	53
Premies herverzekering	-297	-374
Afwikkeling wachtgeldreserve	-	334
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten	9.227	-144
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Verkopen en aflossingen van beleggingen	17.292	68.738
Aankopen van beleggingen	-28.802	-71.290
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	2.098	2.375
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-26	-100
Saldo vooruitbetaalde kosten	11	14
Totaal kasstroom uit beleggingsactiviteiten	-9.427	-263
Koersresultaat liquide middelen	280	126
Netto kasstroom	80	-281
Liquide middelen aan het begin van het boekjaar	378	659
Netto kasstroom	80	-281
Liquide middelen aan het eind van het boekjaar	458	378

Jaarverslag 2014

Toelichting behorende tot de jaarrekening

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

Het doel van Stichting Pensioenfonds van de KAS BANK, statutair gevestigd te Amsterdam (hierna "SPKB") is het nu en in de toekomst verstrekken van uitkeringen aan gepensioneerden en nabestaanden ter zake van ouderdom en overlijden; tevens verstrekt SPKB uitkeringen aan arbeidsongeschikte deelnemers. SPKB geeft invulling aan de uitvoering van de pensioenregeling van KAS BANK N.V..

Overeenstemmingverklaring

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

Het Bestuur heeft op 5 juni 2015 de jaarrekening opgemaakt.

Algemene grondslagen

Gehanteerde grondslagen bij de opstelling van de jaarcijfers

De grondslagen voor financiële verslaggeving zijn op alle in deze jaarrekening vermelde perioden voor SPKB consistent toegepast. De jaarcijfers worden gepresenteerd in duizenden euro's, tenzij anders weergegeven. In tabellen opgenomen berekeningen zijn gebaseerd op niet-afgeronde bedragen; er kunnen zich daarom afrondingsverschillen voordoen. De euro fungeert als de functionele valuta van SPKB.

Voor vergelijkingsdoeleinden zijn, daar waar nodig, de vergelijkende cijfers aangepast.

Waarderingsgrondslagen

De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kostprijs met uitzondering van de onderstaande activa en passiva:

- Toelichting 1, Beleggingen voor risico pensioenfonds
- Toelichting 5, Voorziening pensioenverplichtingen

Baten worden in de Staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden

Jaarverslag 2014

vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten en lasten worden in de Staat van baten en lasten opgenomen in de periode waarop zij betrekking hebben.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW vereist dat het Bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

In het bijzonder wordt informatie over belangrijke punten van schattingonzekerheden en kritische oordelen bij de toepassing van de grondslagen die het meest van invloed zijn op de in de jaarrekening opgenomen bedragen gegeven in de volgende onderdelen van de toelichting:

- Toelichting 1, waardering van derivaten
- Toelichting 5, waardering van de technische voorziening

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden verantwoord in de Staat van baten en lasten opgenomen onder Beleggingsresultaten risico pensioenfonds.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum. Alle valutakoersverschillen worden verantwoord in de Staat van baten en lasten opgenomen onder Beleggingsresultaten risico pensioenfonds.

Jaarverslag 2014

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerdd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerdd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerdd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerdd opgenomen.

Specifieke grondslagen

Financiële instrumenten

Algemeen

De financiële instrumenten van SPKB bestaan uit de Beleggingen voor risico pensioenfonds.

Een financieel instrument wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar SPKB zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post "nog af te wikkelen transacties". Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Waardering bij eerste opname

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde plus eventuele direct toerekenbare transactiekosten. De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een verplichting kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen die tot een transactie bereid en die onafhankelijk van elkaar zijn. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de transacties niet in het kader van executie of liquidatie worden uitgevoerd.

Na eerste opname worden aandelen, vastrentende waarden en derivaten als volgt gewaardeerd:

Jaarverslag 2014

Aandelen

Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Participaties in beleggingsfondsen in aandelen met een beursnotering worden gewaardeerd tegen de ultimo verslagperiode laatst bekende koers. Participaties in beleggingsfondsen in aandelen die geen beursnotering kennen worden gewaardeerd op de ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde wordt ontleend aan de op lokale grondslagen gebaseerde opgaven van de desbetreffende fondsmanagers.

Dividenden worden in de Staat van baten en lasten verantwoord onder Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds (directe beleggingsopbrengsten) op het moment dat het recht van de entiteit wordt gevestigd. In het geval van beursgenoteerde effecten is dit de datum waarop het aandeel ex-dividend gaat. Alle gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen worden verantwoord in de Staat van baten en lasten onder Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds (indirecte beleggingsopbrengsten).

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Participaties in beleggingsfondsen in vastrentende waarden met een beursnotering worden gewaardeerd tegen de ultimo verslagperiode laatst bekende koers. Participaties in beleggingsfondsen in vastrentende waarden die geen beursnotering kennen worden gewaardeerd op de ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde wordt ontleend aan de op lokale grondslagen gebaseerde opgaven van de desbetreffende fondsmanagers.

Couponrente wordt in de Staat van baten en lasten verantwoord onder Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds (directe beleggingsopbrengsten). Alle gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen worden verantwoord in de Staat van baten en lasten onder Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds (indirecte beleggingsopbrengsten).

Derivaten

Derivaten worden gewaardeerd op reële waarde, te weten de relevante marktnoteringen of, als die niet beschikbaar zijn, de waarde die wordt bepaald met behulp van waardingsmodellen.

Alle gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen worden verantwoord in de Staat van baten en lasten onder Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds (indirecte beleggingsopbrengsten).

Jaarverslag 2014**Overige activa, vorderingen en overlopende activa**

Overige activa en Vorderingen en overlopende activa worden bij eerste opname gewaardeerd op reële waarde. Na eerste opname worden vorderingen gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten) onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen, indien sprake is van oninbaarheid.

Stichtingskapitaal en reserves

Het Stichtingskapitaal en reserves bestaan uit het Stichtingskapitaal en de reserves. Aan de reserves wordt het saldo van baten en lasten toegevoegd.

Voorziening pensioenverplichtingen

De voorziening voor pensioenverplichtingen wordt gewaardeerd op actuele waarde (marktwaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de rekenrente.

Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen is uitgegaan van de op de balansdatum geldende pensioenreglementen en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het Bestuur besloten of toeslagen op de opgebouwde pensioenaanspraken worden verleend. Alle per balansdatum bestaande besluiten tot toeslagverlening (ook voor besluiten na balansdatum voor zover sprake is van ex ante condities) zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt uitgegaan van voor de toezichthouder acceptabele grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen. De berekeningen zijn uitgevoerd op basis van onder meer de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen:

- Rekenrente: De rentetermijnstructuur ultimo boekjaar zoals gepubliceerd door De Nederlandsche Bank, welke is gebaseerd op een 3 maandsgemiddelde rente en een Ultimate Forward Rate.
- Sterftekansen: ontleend aan door het Actuarieel Genootschap gepubliceerde prognosetafel AG prognosetafel 2014, toegepast met ervaringssterfte op basis van CBS-inkomensklasse "Hoog".

Jaarverslag 2014

- Voor partnerpensioen is aangenomen dat de vrouwelijke partner drie jaar jonger is dan de verzekerde man en de mannelijke partner drie jaar ouder dan de verzekerde vrouw.
- Gehuwdheid: bij de vaststelling van de Voorziening voor partnerpensioen wordt uitgegaan van leeftijdsafhankelijke gehuwdheidskansen.
- De opslag voor dekking van excassokosten is 2,6% van de voorziening.

Mutaties in de voorziening pensioenverplichting als gevolg van onder meer toeslagen, uitkeringen, pensioenopbouw en wijziging marktrente worden verantwoord in de Staat van baten en lasten onder Lasten.

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva worden bij eerste opname gewaardeerd op reële waarde. Na eerste opname worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten).

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is conform de directe methode opgesteld. Dit houdt in dat alle ontvangsten en uitgaven ook als zodanig worden gepresenteerd. Onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit pensioenuitvoeringsactiviteiten en beleggingsactiviteiten.

Jaarverslag 2014
Balans per 31 december 2014
2014 **2013**
1. Beleggingen voor risico pensioenfonds

Onderstaand is de verdeling van de beleggingen naar actief en passiefzijde van de balans weergegeven:

Actief	287.906	225.660
Passief	-335	-3.710
	<u>287.571</u>	<u>221.950</u>

De ontwikkelingen in de beleggingsportefeuille in het boekjaar zijn als volgt samen te vatten:

	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Totaal
Stand per 1 januari 2014	68.644	152.714	592	221.950
Aankopen/verstrekkingen	3.902	24.900	-	28.802
Verkopen/aflossingen	-2.029	-19.351	4.100	-17.280
Herwaardering	13.627	22.328	18.144	54.099
Stand per 31 december 2014	<u>84.144</u>	<u>180.591</u>	<u>22.836</u>	<u>287.571</u>
Stand per 1 januari 2013	50.955	159.502	8.201	218.658
Aankopen/verstrekkingen	61.701	9.520	-	71.221
Verkopen/aflossingen	-52.689	-14.487	-1.427	-68.603
Herwaardering	8.677	-1.821	-6.181	674
Stand per 31 december 2013	<u>68.644</u>	<u>152.714</u>	<u>592</u>	<u>221.950</u>

De volgende tabel geeft een analyse van de beleggingen die gewaardeerd worden op actuele waarde, per waarderingsmethode. De waarderingsmethoden worden ingedeeld naar de volgende niveaus:

Niveau 1: De waarde van de belegging is gebaseerd op direct waarneembare marktnoteringen van identieke beleggingen in een actieve markt.

Niveau 2: Actuele waarde wordt vastgesteld aan de hand van waarderingsmodellen waarin gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata.

Niveau 3: De waarde wordt vastgesteld met waarderingsmodellen waarin geen gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata.

Jaarverslag 2014

	Niveau 1	Niveau 2	Totaal
Per 31 december 2014			
Aandelen	-	84.144	84.144
Vastrentende waarden	30.944	149.647	180.591
Derivaten	-	22.836	22.836
	<u>30.944</u>	<u>256.627</u>	<u>287.571</u>
Per 31 december 2013			
Aandelen	-	68.644	68.644
Vastrentende waarden	24.586	128.128	152.714
Derivaten	-	592	592
	<u>24.586</u>	<u>197.364</u>	<u>221.950</u>

	2014	2013
De beleggingen voor risico pensioenfondsen zijn als volgt te verdelen:		
Aandelen		
Aandelen mature markets	76.267	61.999
Aandelen emerging markets	7.877	6.645
	<u>84.144</u>	<u>68.644</u>
Vastrentende waarden		
Staatsobligaties	101.097	75.449
Credit funds	78.611	73.921
Liquiditeit	875	1.995
Deposito/call rekening	8	1.349
	<u>180.591</u>	<u>152.714</u>
Derivaten		
Valutaderivaten	-335	154
Rentederivaten	23.171	438
	<u>22.836</u>	<u>592</u>

De derivaten bestaan uit een positieve marktwaarde en een negatieve marktwaarde zoals hieronder gespecificeerd:

Positieve marktwaarde	23.171	4.302
Negatieve marktwaarde	-335	-3.710
	<u>22.836</u>	<u>592</u>

SPKB gebruikt derivaten hoofdzakelijk om marktrisico's af te dekken. Een van de belangrijkste risico's uit het gebruik van derivaten is het kredietrisico's. Dit is het risico dat tegenpartijen niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen.

Jaarverslag 2014

Dit risico wordt beperkt door alleen transacties aan te gaan met te goeder naam en faam bekend staande partijen. Per 31 december 2014 zijn dit RBS Plc, Nomura en Credit Suisse voor rentederivaten en KAS BANK voor valutaderivaten. Ook worden contracten zo veel mogelijk afgesloten op basis van standaardvoorwaarden, zodat posities van SPKB adequaat worden afgedekt door verkregen onderpanden en zekerheden. Onderpand wordt op dagbasis uitgewisseld voor de rente derivaten. Voor de valutatermijn affaires wordt geen onderpand uitgewisseld, vanwege de korte looptijd van de contracten en daardoor lagere exposure.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de derivatenposities per 31 december 2014:

Type contract	Expiratie datum	Contract omvang	Saldo waarde	Positieve waarde	Negatieve waarde
Forward gbp	30-1-2015	gbp 3.565	-44	-	-44
Forward jpy	30-1-2015	jpy 664.303	-55	-	-55
Forward usd	30-1-2015	usd 39.908	-236	-	-236
Valutaderivaten			-335	-	-335
Swap	21-12-2024	10.000	2.942	2.942	-
Swap	21-12-2029	10.000	3.966	3.966	-
Swap	19-11-2030	30.000	6.088	6.088	-
Swap	14-8-2032	59.000	10.175	10.175	-
Rentederivaten			23.171	23.171	-

Onderstaande tabel geeft inzicht in de derivaten posities per 31 december 2013:

Type contract	Expiratie datum	Contract omvang	Saldo waarde	Positieve waarde	Negatieve waarde
Forward gbp	27-1-2014	gbp 3.438	-27	-	-27
Forward jpy	27-1-2014	jpy 568.041	61	61	-
Forward usd	27-1-2014	usd 33.627	120	120	-
Valutaderivaten			154	181	-27
Swap	21-12-2024	10.000	1.541	1.541	-
Swap	21-12-2029	10.000	1.770	1.770	-
Swap	19-11-2030	30.000	811	811	-
Swap	14-8-2032	59.000	-3.683	-	-3.683
Rentederivaten			439	4.122	-3.683

SPKB heeft eind 2014 € 16.0 miljoen (2013: € 0.9 miljoen) aan onderpand ontvangen in de vorm van liquiditeiten. Het ontvangen onderpand staat ter vrije beschikking van SPKB (SPKB is juridisch, maar geen economisch eigenaar). Tevens heeft SPKB voor € 6,8 miljoen (2013: € 0,6 miljoen) onderpand ontvangen in de vorm staatsobligaties.

Jaarverslag 2014

	2014	2013
2. Vorderingen en overlopende activa		
Vorderingen op verzekeraar	498	1.055
Te vorderen dividend	35	35
Stand per 31 december	533	1.090

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar. De belangrijkste post uit de vordering op DLL zijn de nog te ontvangen technische resultaatdeling.

3. Overige activa

Liquide middelen	458	378
Stand per 31 december	458	378

Onder liquide middelen worden opgenomen tegoeden op bankrekeningen die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn.

4. Stichtingskapitaal en reserves

Stand per 1 januari	26.891	15.719
Uit bestemming Staat van baten en lasten	16.132	11.172
Stand per 31 december	43.023	26.891

Solvabiliteit

Minimaal vereist eigen vermogen	10.129	8.243
Vereist eigen vermogen	29.111	26.620
Minimaal vereist eigen vermogen	104,1%	104,2%
Vereist eigen vermogen	111,9%	113,5%

Het Bestuur acht het gebruik van het standaardmodel passend voor de risico's van SPKB en maakt daarom voor de berekening van het vereist eigen vermogen gebruik van het standaardmodel.

Jaarverslag 2014
5. Voorziening pensioenverplichtingen

De ontwikkeling van de voorziening voor pensioenverplichtingen is als volgt:

	2014	2013
Stand per 1 januari	197.824	205.385
Pensioenopbouw	3.723	5.339
Toeslagverlening	1.150	324
Rentetoevoeging	758	726
Onttrekking pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten	-5.031	-4.786
Wijzigingen marktrente	44.963	-7.592
Wijzigingen actuariële uitgangspunten	1.107	-
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-1.317	-1.932
Wijzigingen actuariële grondslagen	1.463	-
Aanpassing sterftekansen	-	502
Overige wijzigingen	82	-142
Stand per 31 december	244.722	197.824

Naar hun aard hebben de technische voorzieningen een langlopend karakter. Aan de sponsor wordt de kostendekkende premie in rekening gebracht. De pensioenregeling heeft een structureel karakter.

De voorziening is naar categorieën van deelnemers als volgt samengesteld:

Actieve deelnemers	95.836	89.707
Gewezen deelnemers	80.671	46.817
Pensioengerechtigden	68.215	61.300
	244.722	197.824

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuariële berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele salarisontwikkeling.

Toeslagverlening

Per 1 januari is een toeslag van 0,8% (1 januari 2013: 0,0%) doorgevoerd op de rechten van de actieve deelnemers en per 1 juli 2014 is er een toeslag van 0,4% (1 juli 2013: 0,3%) doorgevoerd op de rechten van gepensioneerden en slapers.

Rentetoevoeging

De technische voorziening wordt vastgesteld op basis van een door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. Onder deze post is de voor de technische voorziening benodigde interest

Jaarverslag 2014

opgenomen, waarbij van de éénjaarsrente van de rentermijnstructuur is uitgegaan 0,38% (2013: 0,35%).

Onttrekking pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de pensioenen en de pensioenuitvoeringskosten van de verslagperiode.

Wijziging marktrente

De voorziening voor pensioenverplichtingen wordt ultimo boekjaar contant gemaakt tegen de op dat moment geldende marktrente, zijnde de rentetermijnstructuur zoals door De Nederlandsche Bank wordt vastgesteld. Deze rentetermijnstructuur is vastgesteld met een driemaands gemiddelde en een Ultimate Forward Rate. De marktrente ultimo 2014 bedroeg gemiddeld 1,4% (2013: 2,8%). De duration of wel rentegevoeligheid van de voorziening is ongeveer 21 (2013: 20) op basis van dagrente en 17 (2013: 16) op basis van UFR.

Overlevingsgrondslagen

De overlevingsgrondslagen worden ultimo boekjaar berekend op basis van de AG2014 prognosetafel met correctiefactoren gebaseerd op de inkomensklasse "Hoog".

Overige wijzigingen

Resultaat op kans systemen

	2014	2013
- Sterfte	27	64
- Overige technische grondslagen	55	-206
	82	-142

6. Overige schulden en overlopende passiva

	2014	2013
Schuld aan sponsor	637	-1.383
Accountants- en advieskosten	60	32
Bestuurskosten	20	18
Beheerkosten	100	36
Overige	-	-
	817	-1.297

Jaarverslag 2014

De Overige schulden en overlopende passiva hebben een resterende looptijd korter dan één jaar. De schuld aan de sponsor betreft met name de nacalculatie van de premie over 2014.

Risicobeheer en derivaten
Algemeen

Het Bestuur is verantwoordelijk voor het risicomanagementbeleid van SPKB. De ingestelde commissies zijn verantwoordelijk voor de invulling en monitoring van de aan deze commissies toegewezen risicocategorieën. Ten behoeve van het risicomanagementbeleid analyseert SPKB periodiek de risico's die SPKB loopt. Deze analyse is gebaseerd op de FIRM-systematiek (Financiële Instellingen Risicoanalyse Methode) van DNB. Per risicocategorie heeft het Bestuur vastgesteld welke specifieke risico's SPKB loopt, wat de kans is dat het risico zich voordoet, wat de mogelijke impact van het risico is, welke interne beheersingsmaatregelen moeten zijn getroffen en welke interne beheersingsmaatregelen zijn getroffen.

Solvabiliteitsrisico

Het belangrijkste financiële risico voor SPKB is het niet nakomen van de pensioentoezeggingen. Een belangrijke maatstaf hiervoor is het aanwezige eigen vermogen. Wettelijk is een gestandaardiseerde methode vastgelegd om te kunnen toetsen of het aanwezige eigen vermogen voldoende is om een aantal specifieke risico's op te kunnen vangen (het standaardmodel). Bovenop de marktwaarde van de verplichtingen dienen extra buffers aan te worden gehouden om negatieve marktontwikkelingen, gedeeltelijk, op te kunnen vangen. De aan te houden vereiste buffer is afhankelijk van de risico's die SPKB loopt, en bestaat uit de volgende risicocategorieën: rente, zakelijke waarden, valuta, krediet, grondstoffen en verzekeringstechnische risico's.

	2014	2013
Buffers:		
S1 Renterisico	10.544	11.092
S2 Risico zakelijke waarden	20.187	17.063
S3 Valutarisico	6.353	5.429
S4 Grondstoffenrisico	-	-
S5 Kredietrisico	1.752	2.637
S6 Verzekeringstechnisch risico	8.510	6.847
S10 Actief beheer risico diversificatie	-18.235	-20.837
Vereist eigen vermogen	29.111	26.620
Dekkingsgraad	117,6%	113,6%
Minimaal vereist eigen vermogen	104,1%	104,2%
Vereist eigen vermogen	111,9%	113,5%

Jaarverslag 2014**Renterisico**

Het renterisico is het risico dat de waarden van het vastrentende deel van het belegde vermogen en van de pensioenverplichtingen verschillend veranderen door wijzigingen in de marktrente. Het renterisico van de verplichtingen wordt afgedekt met de portefeuille vastrentende waarden en met rentederivaten. De afdekking van het renterisico is vastgesteld op 60% met een bandbreedte van 55-65%. Eind 2014 was het renterisico van de verplichtingen voor 54,2% (2013: 63,5%) afgedekt met de portefeuille vastrentende waarden en met renteswaps. Uit tactische overwegingen en kosten oogpunt heeft het pensioenfonds besloten deze beperkte overschrijding tijdelijk toe te staan. Op basis van de UFR is de hedge ratio 76,8%. SPKB stuurt de rentehedge overigens op basis van de dagcurve en niet de UFR curve, omdat de dagcurve een beter beeld van de economische werkelijkheid geeft. Het effect van de renteafdekking was dit jaar € 47,2 miljoen positief, tegenover een stijging van de verplichtingen op basis van de DNB UFR rentecurve van € 44,4 miljoen. Dit betreft zowel de passieve afdekking van het rente risico en de actieve beleggingen.

Risico zakelijke waarden

Het risico zakelijke waarde is het risico van wijziging in de waarde als gevolg van specifieke factoren die te herleiden zijn aan individuele beleggingen, de uitgevende instelling of generieke factoren. Alle beleggingen worden gewaardeerd tegen actuele waarde waarbij waarde wijzigingen onmiddellijk inzichtelijk worden in de beleggingsrapportage.

Valutarisico

Valutarisico is het risico dat de waarde van een belegging daalt als gevolg van veranderingen in valutakoersen. SPKB belegt ook buiten het Eurozone, waardoor SPKB gevoelig is voor koersschommelingen van de betreffende valuta ten opzichte van de euro. Ten aanzien van het strategisch valutabeleid van SPKB geldt dat 75% van de exposure in US dollar (USD) en Japanse Yen (JPY) en 75% van de exposure in Britse pond (GBP) wordt afgedekt met valutatermijncontracten. Obligatiebeleggingen in vreemde valuta worden voor 100% afgedekt met valutatermijncontracten. Het totaalbedrag dat buiten de euro wordt belegd bedraagt ultimo jaar 26% (2013: 27%) van de beleggingsportefeuille. Per einde boekjaar is de waarde van de uitstaande valutatermijncontracten per saldo € -335 duizend (2013: € 154 duizend), dit betreft het saldo van de valutaderivaten met een negatieve reële waarde.

Jaarverslag 2014

	voor	2014 valuta- derivaten	nettopositie na	2013 nettopositie na
AUD	2.127	-	2.127	1.929
CAD	3.004	-	3.004	2.575
CHF	2.664	-	2.664	
GBP	5.956	-4.592	1.364	1.455
HKD	2.708	-	2.708	2.142
JPY	6.175	-4.579	1.596	1.473
USD	44.215	-32.975	11.240	9.120
Overige	8.651		8.651	9.634
	75.500	-42.146	33.354	28.328

Kredietrisico

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor SPKB als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop SPKB bepaalde vorderingen heeft. Van de portefeuille vastrentende waarden bestaat bijna 56% uit staatsleningen of aan de staat gerelateerde leningen en iets meer dan 44% uit investment grade credits. Het tegenpartijrisico verbonden aan de inzet van derivaten wordt op marktconforme wijze beheerst door het storten van onderpand bij bepaalde marktbevingen. Daarnaast wordt er gebruikgemaakt van tegenpartijen met een goede reputatie waardoor dit risico wordt beperkt.

Door de dalende rente steeg de waarde van de afgesloten rentederivaten gedurende 2014. Partijen met wie SPKB deze rentederivaten heeft afgesloten, zijn verplicht onderpand te storten ter hoogte van de waarde van de rentederivaten. Hierdoor had SPKB ultimo 2014 voor € 22,8 miljoen aan onderpand in de vorm van cash en stukken ontvangen, tegenover een marktwaarde van de rente derivaten van € 23,1 miljoen.

Binnen de aandelenbeleggingsfondsen van BlackRock wordt securites lending toegepast om extra rendement te genereren. Het pensioenfonds heeft uitgebreid kennis genomen van de wijze waarop dit beleid binnen de betreffende beleggingsfondsen is vormgegeven.

De belangrijkste voorwaarden waartegen securities lending plaatsvindt zijn:

- Er dient minimaal 102% aan onderpand te worden gestort voor het uitlenen van Amerikaanse aandelen en minimaal 105% aan onderpand voor het uitlenen van overige aandelen.
- Enkel cash wordt geaccepteerd als onderpand. Deze cash wordt herbelegd in een cash collateral fund ('BlackRock Cash Equivalent Fund B') met strikte richtlijnen op het gebied van kredietrisico en liquiditeit.

Het lending programma is conservatief met een relatief laag percentage uitgeleend saldo (<10%).

Gedurende het jaar 2014 werd er gemiddelde 6.1% uitgeleend, Het risico bij securities lending is dat de inlener niet aan zijn verplichtingen kan voldoen, en tegelijkertijd dat het onderpand onvoldoende is

Jaarverslag 2014

om de uitgeleende effecten terug te kopen. Door dagelijkse collateral management en de haircut wordt dit risico gemitigeerd.

Op kwartaalbasis wordt de beleggingscommissie geïnformeerd over het gevoerde securities lending programma (utilisation, opbrengsten en inzage collateral pool.)

Verzekeringstechnisch risico

De belangrijkste verzekeringstechnische risico's zijn het langlevensrisico, het kortlevensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico. Het belangrijkste verzekeringstechnische risico is het langlevensrisico. Pensioenen worden levenslang uitgekeerd. SPKB dient daarom rekening te houden met de levensverwachting van de deelnemers. De levensverwachting wordt gebaseerd op waarnemingen uit het verleden en de verwachte verbetering in levensverwachtingen.

Het langlevensrisico is het risico dat deelnemers langer leven dan op basis van de gehanteerde overlevingstafels wordt verwacht. Op het moment dat deelnemers langer leven dan vooraf is geschat, moet SPKB langer pensioenen uitkeren. Als gevolg van deze langere uitkering volstaat de opbouw van de pensioenvoorziening niet voor de uitkering van de pensioenverplichtingen aan deze langer levende deelnemers. Het langlevensrisico wordt gedragen door SPKB.

Een ander onderdeel van het verzekeringstechnisch risico is het risico van variatie in de sterfte van jaar tot jaar, het kortlevensrisico. Dit risico zorgt voor extra lasten voor nabestaandenpensioen vanwege relatief vroegtijdig overlijden van deelnemers. Gezien de geringe omvang van SPKB is dit risico herverzekerd, evenals het arbeidsongeschiktheidsrisico.

Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat SPKB niet op het vereiste moment aan zijn verplichtingen kan voldoen, dit betreft vooral de pensioenuitkeringen. Het liquiditeitsrisico voor SPKB is beperkt doordat de te ontvangen pensioenpremies groter zijn dan de uit te keren pensioenen, er niet belegd wordt in illiquide effecten en SPKB onderpand voor rentederivaten kan geven aan tegenpartijen in de vorm van effecten (in plaats van liquiditeiten).

Operationele risico's, inclusief IT

Operationeel risico is het risico dat optreedt bij de uitvoering van de pensioen- en beleggingsactiviteiten, als gevolg van niet afdoende of falende interne processen, menselijk gedrag en systemen of als gevolg van externe gebeurtenissen. Het Bestuur geeft onder meer invulling aan de beheersing van het operationeel risico door per proces een procedure te hebben waarin onderbouwd

Jaarverslag 2014

het proces, de inherente risico's, de beheersingsdoelstellingen en de interne controlemaatregelen staan beschreven.

Uitbestedingsrisico

Het uitbestedingsrisico is het risico dat de continuïteit, integriteit en/of kwaliteit van SPKB in gevaar komt door de aan derden uitbestede activiteiten (IT, operationele processen, ondersteunende diensten). In 2013 heeft het Bestuur dit de beheersing van dit risico vastgelegd in haar uitbestedingsbeleid. SPKB heeft het merendeel van de activiteiten waaronder vermogensbeheer en pensioen- en financiële administratie uitbesteed aan deskundige partijen. Bij het uitbesteden van werkzaamheden confirmeert het Bestuur zich aan de Bepalingen in de Pensioenwet. Met partijen worden contracten afgesloten en operationele afspraken gemaakt. Periodiek rapporteert de serviceorganisatie over het serviceniveau en/of vinden er op regelmatige basis gesprekken plaats over het serviceniveau. Ten aanzien van de interne beheersing bij de serviceorganisatie eist het Bestuur een ISAE3402-rapport over de door SPKB uitbestede werkzaamheden.

Juridisch risico

Het juridisch risico is het risico samenhangend met (veranderingen in en naleving van) wet- en regelgeving, het mogelijk bedreigd worden van zijn rechtspositie, met inbegrip van de mogelijkheid dat contractuele bepalingen niet afdwingbaar of niet correct gedocumenteerd zijn. SPKB laat al zijn belangrijke contractuele verplichtingen toetsen door een deskundige derde.

Integriteitsrisico

Het risico dat de integriteit van SPKB en zijn organen dan wel het financiële stelsel wordt beïnvloed als gevolg van niet-integere, onethische gedragingen van de organisatie, medewerkers dan wel van het Bestuur in het kader van wet- en regelgeving en maatschappelijke en door de instelling opgestelde normen. SPKB heeft een gedragscode opgesteld. Er is een compliance officer benoemd die toeziet op de naleving van de gedragscode.

Jaarverslag 2014
Staat van baten en lasten over 2014

	2014	2013
7. Premiebijdragen		
KAS BANK N.V.	13.984	7.398
	13.984	7.398

De verschuldigde premie wordt vastgesteld op basis van de kostendekkende premie. Bij de berekening van de kostendekkende premie wordt de door DNB voorgeschreven RTS gebruikt. Naast de kostendekkende premie is structureel een opslag verschuldigd van 5% van de som van de pensioengevende salarissom. Aanvullend is in 2014 éénmalig een koopsom gestort van €7 miljoen. De totale kostendekkende premie over 2014 bedraagt € 14,0 miljoen (2013: € 7,4 miljoen).

8. Beleggingsopbrengsten risico Pensioenfonds

	Directe beleggings opbrengsten	Indirecte beleggings opbrengsten	Kosten van vermogens- beheer	Totaal
2014				
Aandelen	-108	13.627	-	13.519
Vastrentende waarden	299	22.328	-	22.627
Derivaten	1.810	18.144	-	19.954
Overige beleggingen	-3	280	-	277
Kosten vermogensbeheer	-	-	-113	-113
	1.998	54.379	-113	56.265
2013				
Aandelen	93	8.664	-	8.757
Vastrentende waarden	373	-1.821	-	-1.448
Derivaten	1.788	-6.182	-	-4.394
Overige beleggingen	-	126	-	126
Kosten vermogensbeheer	-	-	-30	-30
	2.254	787	-30	3.011

De kosten van vermogensbeheer omvatten de kosten die door de custodian en de vermogensbeheerders direct bij SPKB in rekening zijn gebracht. Kosten vermogensbeheer die bij de beleggingsfondsen zelf in rekening worden gebracht, zijn in deze berekening niet meegenomen. Deze kosten zijn wel meegenomen in de staat 'uitvoeringskosten' in het verslag van het Bestuur.

Het aandeel van SPKB in de kosten die door de vermogensbeheerders ten laste van de beleggingsfondsen zijn gebracht zijn onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten.

Jaarverslag 2014

Transactiekosten zijn onderdeel van de aan- en verkooptransacties van beleggingen. Deze zijn eveneens onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten.

9. Uitkeringen herverzekeraar

Onder uitkering herverzekeraar is opgenomen de nog te ontvangen bedragen uit hoofde van de op risicobasis verzekerde herverzekering voor kortleven- en arbeidsongeschiktheidsrisico.

10. Technisch resultaat

Op grond van de overeenkomst met Delta Lloyd Levensverzekering N.V. wordt een voordelig/nadelig saldo van de technische resultaten over een periode van 2010-2015 verrekend tussen SPKB en Delta Lloyd Levensverzekering N.V. in de verhouding 45/55.

11. Pensioenuitkeringen	2014	2013
Uitkeringen uit hoofde van ouderdomspensioen	4.210	3.784
Uitkeringen uit hoofde van nabestaandenpensioen	801	857
Uitkeringen uit hoofde van wezenpensioen	9	12
Afkopen	11	-
	<hr/> 5.031	<hr/> 4.653
12. Saldo van overgedragen rechten		
Overgenomen pensioenverplichtingen	23	116
Overgedragen pensioenverplichtingen	-1.342	-1.735
	<hr/> -1.319	<hr/> -1.619

In 2014 was de dekkingsgraad boven de 100% waardoor het overdragen van pensioenverplichtingen mogelijk was. De resultaten op overdrachten ontstaan door een verschil in de berekeningsgrondslagen van SPKB enerzijds en de wettelijke rekenregels bij waardeoverdrachten anderzijds.

13. Pensioenuitvoeringskosten

Het honorarium van de accountantskosten van KPMG Accountants N.V. bestaat uit de controle van de jaarrekening en de Pensioenwetstaten. Er zijn geen andere controle of adviesdiensten door KPMG Accountants N.V. verleend.

Jaarverslag 2014

	2014	2013
Administratiekosten Delta Lloyd	187	180
Administratiekosten KAS BANK	136	111
Advieskosten	292	229
Accountantskosten	48	33
Bestuurskosten	80	65
Kosten toezicht	16	19
Overige kosten	21	9
	780	646

14. Premie herverzekeraar

Het saldo bestaat uit betaalde premies voor overlijdensrisicokapitalen en arbeidsongeschiktheidsrentes.

Verbonden partijen

Er is sprake van een relatie tussen de verbonden partijen, tussen SPKB en de sponsor KAS BANK en tussen SPKB en de bestuurders van SPKB.

Transacties met verbonden partijen

Betreffende de uitvoeringsovereenkomst tussen SPKB en KAS BANK met betrekking tot de financiering van de aanspraken en de uitvoering van de regeling is het volgende relevant:

- de wijze waarop de premie wordt vastgesteld;
- de wijze waarop en de termijnen waarin de premie moet worden voldaan;
- de procedures die van toepassing zijn bij het niet-nakomen van de verplichting tot premiebetaling van de sponsor;
- procedures die gelden bij het opstellen en wijzigen van het pensioenreglement;
- voorwaarden waaronder toeslagverlening (indexatie) plaatsvindt; en
- uitgangspunten en procedures die van toepassing zijn ten aanzien van de besluitvorming over vermogenoverschotten en vermogenstekorten.

Er hebben zich gedurende het verslagjaar (2013: geen) geen transacties voorgedaan tussen SPKB en bestuurders van SPKB.

Aantal personeelsleden

Bij SPKB zijn geen werknemers in dienst. De werkzaamheden worden verricht door werknemers die in dienst zijn van de sponsor. De hieraan verbonden kosten zijn voor rekening van de sponsor.

Jaarverslag 2014

Bezoldiging bestuurders

Er vindt geen bezoldiging plaats aan de bestuurders van SPKB.

Belastingen

De activiteiten van SPKB zijn vrijgesteld van belastingheffing in het kader van de vennootschapsbelasting.

Jaarverslag 2014

Overige gegevens

Bestemming van Saldo van baten en lasten

Het saldo van baten en lasten van € 16.132 wordt ten gunste van de reserves gebracht.

Gebeurtenissen na balansdatum

Voor de berekening van de dekkinggraad wordt vanaf 1 januari 2015 gebruikgemaakt van de rentetermijnstructuur zoals van toepassing onder het nieuwe FTK. De nieuwe rentetermijnstructuur is gebaseerd op de ultimate forward rate (UFR), zonder 3-maandsmiddeling. Door toepassing van de nieuwe rentetermijnstructuur is de dekkinggraad per 1 januari 2015 gedaald met 0,8%. De aanwezige dekkinggraad komt hiermee uit op 116,8%. De dekkinggraad per 31 december 2014 is gebaseerd op het op dat moment geldende (oude) FTK.

Tevens zijn de eisen ten aanzien van de berekening van het vereist eigen vermogen herzien. Vooral als gevolg van de strengere toets waarde van de solvabiliteit is de dekkinggraad van het vereist eigen vermogen met 2,2% gestegen naar 114,1%.

De beleidsdekkinggraad, het gemiddelde van de laatste twaalf dekkinggraden, is per 31/12 vastgesteld op 118,9%.

Jaarverslag 2014

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds van de KAS BANK te Amsterdam is aan Milliman Pensioenen vof de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2014.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds.

Voor de toetsing van de fondsmiddelen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De door het pensioenfonds verstrekte administratieve basisgegevens en de bevindingen van de accountant ten aanzien hiervan zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt voor mijn beoordelingswerkzaamheden heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht:

- heb ik onder meer onderzocht of de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld, en
- heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten. Ik heb mij een oordeel gevormd over de waarschijnlijkheid waarmee het pensioenfonds de tot balansdatum aangegeane verplichtingen kan nakomen, mede in aanmerking nemend het financieel beleid van het pensioenfonds. Mijn oordeel is gebaseerd op het Financieel Toetsingskader zoals dat op balansdatum van toepassing was.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Jaarverslag 2014

Oordeel

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum ten minste gelijk aan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen

Gemeten naar de wettelijke maatstaf is ten aanzien van de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, sprake van een toereikende solvabiliteit.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds van de KAS BANK is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de toeslagen beperkt zijn.

Amsterdam, 5 juni 2015

Drs R. van der Meer AAG
verbonden aan Milliman Pensioenen v.o.f.

Jaarverslag 2014

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het Bestuur van Stichting Pensioenfonds van de KAS BANK

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening over 2014 van Stichting Pensioenfonds van de KAS BANK te Amsterdam gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2014 en de staat van baten en lasten over 2014 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het verslag van het bestuur, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het inrichten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Jaarverslag 2014

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds van de KAS BANK per 31 december 2014 en van het resultaat over 2014 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het verslag van het bestuur, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het verslag van het bestuur, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Utrecht, 5 juni 2015

KPMG Accountants N.V.

A.J.H. Reijns RA